

उदकशान्ति मन्त्रपाठः

(without Anushangam)

Contents

1 उदकशान्ति.....	6
1.1 वेदारंभे सर्वसाधारण्येन जप्याः मन्त्राः	6
1.2 वेदाधया	6
1.3 रक्षोघ्नं.....	7
1.4 इन्द्र सूक्तं	9
1.5 ये देवाः.....	12
1.6 आयुष्कामेष्टि मन्त्राः	13
1.7 अगंहोमुच मन्त्राः.....	13
1.8 शास्तृ सूक्तं (आप्यं)	14
1.9 राष्ट्रभृतं	14
1.10सर्प सूक्तं	16
1.11पंचचोडाः	17
1.12अप्रतिरथः.....	18
1.13चमकं तृतीय अनुवाकः	20
1.14विहव्यम्	21
1.15मृगारः.....	22
1.16सर्पाहुती मन्त्राः	25
1.17गन्धर्वाहुतीः	26

1.18अज्यानि मन्त्राः	27
1.19अथर्वशीर्ष	28
1.20प्रत्यंगिरसः	29
1.21अन्न सूक्तं	34
1.22वाख् सूक्तं	36
1.23श्रद्धा सूक्तं	37
1.24ब्रह्म सूक्तं	38
1.25गो सूक्तं.....	39
1.26सूर्या चन्द्रमसा सूक्तं.....	40
1.27नासदासीय सूक्तं	41
1.28भाग्य सूक्तं	42
1.29नक्षत्र सूक्तं(वाक्यं).....	44
1.30नक्षत्र उपहोम मन्त्राः	56
1.31वरुण सूक्तं	63
1.32पवमान सूक्तं	64
1.33नक्षत्र सूक्तं (नक्षत्र जप मन्त्राः).....	68

Notes: This Book has been brought to you with the courtesy of some Veda learners who have collaborated to prepare this book. This version is a special version without anushangam and compiled at a request of some Veda learning group. This first version is being uploaded as Version 3.0 to maintain tracking with main version which includes AnuShangam also.

Please give your feedback, comments and report errors to the e-mail id vedavms@gmail.com. We shall strive to make this book more accurate and error-free.

You may note that there are inherent “paata bedhas” when we compare various sources and books. We have made constant reference to the Taittiriya Sakhaa compiled and commented by Shri. Sayanacharya of 13th Century and Shri Bhatta Bhaskaracharya (period unknown). Their manuscript compilations were later converted into books by great Scholars. One of such sets of “Taittiriya” was printed and published during earlier 1900 A.D. at Govt. Branch Press, Mysore and another set later published under “Anandaashram Series”. These Books were referred to by us as our primary source material for this Book.

This book has not been prepared with any commercial purpose and is purely for studies.

Conventions used in Letters:

८ — is represented by (g)

८ — is represented by (gg)

८ — is represented by (gm)

८ — is represented as anunaasikam

---

1 उदकशान्ति

हरिः ओं ।

श्री गुरुभ्यो नमः

1.1 वेदारंभे सर्वसाधारण्येन जप्याः मन्त्राः

ओं भूः तथ्सवितु-वरैण्यं । ओं भुवः भर्गो देवस्य धीमहि ।
ओ३ सुवः धियो योनः प्रचोदयात् । ओं भूः तथ्सवितु-वरैण्यं ।
भर्गो देवस्य धीमहि । ओं भुवः धियो योनः प्रचोदयात् ।
ओ३ सुवः तथ्सवितु-वरैण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।
धियो योनः प्रचोदयात् । ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।

1.2 वेदाधया

ओं । अग्निमीळे पुरोहितं-यज्ञस्य देवमृत्विजं । होतारं रत्न धातमं ।
इषे त्वोर्जेत्वा वायवस्स्थो पायवस्थ देवो वस्सविता प्रार्पयतु
श्रेष्ठतमाय कर्मणे ।

अग्न आयाहि वीतये गृणानो हव्यदातये । निहोता सथ्सि बर्हिषि ।
शन्नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु पीतये । शं योरभिस्रवन्तु नः ॥ 1

(1)

1.3 रक्षोघ्नं

कृ॒णु॒ष्व पा॒जः प्र॒सि॒ति॒न्न पृ॒थ्वीं॑ या॒हि रा॒जे वा॒म॒वा॒ꣳ इ॒भेन॑ ।
 त्रृ॒ष्वी म॒नु प्र॒सि॒तिं द्रू॒णानो॑ऽस्ताऽसि॒ वि॒ध्य र॒क्ष स॒स्तपि॑ष्ठैः ।
 तव॑ भ्र॒मास॑ आ॒शुया॑ प॒तं त्य॒नुस्पृ॑श-धृ॒षता॑ शो॒शुचा॑नः ।
 तपू॑ꣳष्य॒ग्ने जु॒ह्वा प॒तं-गा॑नस॒न्दितो॑ वि॒सृज॑ वि॒ष्व गु॒ल्काः ।
 प्र॒तिस्प॑शो वि॒सृज॑-तू॒र्णित॑मो भ॒वा पा॒युर्वि॑शो अ॒स्या अ॒द॒ब्धः ॥ 2

यो॒नो दू॒रे अ॒घश॑ꣳ सो॒यो अ॒न्त्य॒ग्ने मा॒क्रि॒ष्टे व्य॑थि॒रा द॑ध॒र्षीत् ।
 उ॒द॒ग्ने ति॑ष्ठ प्र॒त्या त॒नुष्व॒न्य-मि॒त्राꣳ ओ॒षता॑-त्ति॒ग्महे॑ते ।
 यो नो॑ अ॒राति॑ꣳ स॒मि॒धान॑ च॒क्रे नी॒चा तं॑धक्ष्य॒त स॒न्न शु॒ष्कं ॥
 ऊ॒र्ध्वो भ॒व प्र॒ति वि॒ध्या-ध्य॑स्म॒दा वि॒ष्कृ॑णु॒ष्व दै॒व्या॑न्य॒ग्ने ।
 अ॒व॒स्थि॒रा त॒नुहि॑ या॒तु जू॒नां जा॒मिम॑जा॒मिं प्र॑मृ॒णीहि॑ श॒त्रून् ॥ 3

स॒ते जा॑नाति॒ सु॒म॒तिं या॑ वि॒ष्टय॑ ई॒वते॑ ब्र॒ह्म॒णे गा॒तुमै॑रत् ।
 वि॒श्वा॑न्य॒स्मै सु॒दि॒नानि॑ रा॒यो द्यु॒म्ना॒न्य॒र्यो वि॒दुरो॑ अ॒भिद्यौ॑त् ।
 से॒द॒ग्ने अ॒स्तु सु॒भग॑ स्सु॒दानु॑र्य॒स्त्वा नि॒त्येन॑ ह॒विषा॑ य उ॒क्थैः ।

पि॒प्री॑षति॒ स्व आयु॑षि॒ दुरो॑णे॒ विश्वे॑द॒स्मै सु॒दिना॒-सा॒ऽसदि॒ष्टिः ।
अर्चा॑मि॒ते सु॒मतिं॑ घो॒ष्यर्वा॒ख्-सन्ते॑ वा॒ वाता॑ जर॒ता मि॒यंगीः ॥ 4

स्वश्वा॑स्त्वा सु॒रथा॑ म॒र्जये॑-मा॒स्मे क्ष॒त्राणि॑ धा॒रये॒र-नु॒द्यून् ।
इ॒ह त्वा॒ भूर्या॑ च॒रेदु॒प॒त्मन् दो॑षावस्त॒ दी॒दिवा॑ꣳ स॒मनु॒द्यून् ।
क्री॑डन्तस्त्वा सु॒मन॑स॒ स्सपे॑मा॒भि द्यु॒म्ना त॒स्थिवा॑ꣳ सो॒जना॑नां ।
यस्त्वा॑ स्वश्च॒स्सु-हि॒रण्यो॑ अ॒ग्न उप॑याति॒ वसु॑म॒ता र॒थेन॑ ।
तस्य॑ त्रा॒ता भव॑सि॒ तस्य॑ स॒खा यस्त॑ आ॒तिथ्य॑ मा॒नुष॑ग् जु॒जोष॑त् ॥ 5

म॒हो॒रु॒जामि॑ ब॒न्धुता॑ वचो॒ भिस्त॑न्मा॒ पितु॑र्गो॒तमा॑द॒ न्विया॑य ।
त्वन्नो॑ अ॒स्य वच॑स-श्चि॒किद्धि॑ हो॒तर्य॑वि॒ष्ट सु॒क्रतो॑ द॒मूनाः॑ ।
अ॒स्वप्न॑ ज॒स्तर॑णय॒ स्सु॒शेवा॑ अ॒तन्द्रा॑सोऽवृ॒का अ॒श्रमि॑ष्ठाः ।
ते पा॒यवः॑ स॒ध्रिय॑ञ्चो नि॒षद्या॑ग्ने॒ तव॑ नः पा॒न्त्वमू॑र ।
ये पा॒यवो॑ मा॒मते॑यं ते अ॒ग्ने प॒श्यन्तो॑ अ॒न्धं दु॒रिता॑द॒ रक्ष॑न् ।
र॒रक्ष॑ ता॒न्त् सु॒कृतो॑ वि॒श्ववे॑दा॒ दिप्स॑न्त॒ इद्रि॑पवो॒ नाह॑ दे॒भुः ॥ 6

त्वया॑ वय॑ꣳ स॒धन्य॑-स्त्वो॒ता स्तव॑ प्र॒णीत्य॑ श्याम॒ वाजान्॑ ।
 उ॒भाश॑ꣳ सा॒ सूदय॑ सत्यता तेऽनु॒ष्टुया॑ कृ॒णुह्य॑-ह्याण ।
 अ॒या ते॑ अ॒ग्ने स॒मिधा॑ वि॒धेम॒ प्रति॒स्तोम॑ꣳ श॒स्यमा॑नं गृ॒भाय॑ ।
 द॒हाश॑सो र॒क्षसः॑ पा॒ह्यस्मान् द्रु॒हो निदो॑ मि॒त्रम॒हो अव॑द्यात् ।
 र॒क्षो॒हणं॑ वा॒जिन॒माजि॑ घ॒र्मि मि॒त्रं प्र॒थिष्ठ॑ मु॒पया॑मि श॒र्म ।
 शि॒शानो॑ अ॒ग्निः क्र॒तुभि॑ स्स॒मिद्ध॑-स्स॒नो दि॒वा स रि॒षः
 पा॒तु नक्तं॑ ॥ 7

वि॒ज्योति॑षा बृ॒हता॑ भा॒त्यग्नि॑ रा॒वि-र्वि॒श्वानि॑ कृ॒णुते॑ म॒हित्वा॑ ।
 प्रा॒दे॒वीर्मा॒या स्स॒हते॑ दु॒रेवा॑ शि॒शी॑ते शृ॒ङ्गे र॒क्षसे॑ वि॒निक्षे॑ ।
 उ॒तस्वा॒नासो॑ दि॒विष॑न्त्व॒ग्ने स्ति॒ग्मायु॑धा र॒क्षसे॑ ह॒न्त वा उ॑ ॥ 8 (2)

1.4 इन्द्र सूक्तं

इन्द्रं॑ वो वि॒श्वत॒स्प॒रि ह॒वाम॑हे ज॒नेभ्यः॑ । अ॒स्माक॑मस्तु के॒वलः॑ ।
 इन्द्रं॑ न॒रो ने॒मधि॑ता ह॒वन्ते॑ यत्पा॒र्या यु॒नज॑ते धि॒यस्ताः॑ ।
 शू॒रो नृ॑षा॒ता श॒वस॑श्च॒का न आ॑ गो॒मति॑ व्र॒जे भ॒जा त्व॒न्नः॑ ।

इ॒न्द्रि॒याणि॑ श॒तक्र॑तो॒ या ते॒ जने॑षु पञ्च॒सु । इन्द्र॑ तानि॒ त आ॒ वृ॒णे ।
अनु॑ते दा॒यि मह॑ इ॒न्द्रि॒याय॑ स॒त्राते॒ विश्व॑मनु वृ॒त्रह॑त्ये ॥ 9

अनु॑ क्ष॒त्रम॒नु स॒हो य॒जत्रे॑न्द्र दे॒वेभि॑रनु ते नृ॒षह्ये॑ ।
आ॒यस्मि॑न्त् स॒प्तवा॑सवा स्तिष्ठ॑न्ति स्वारु॒हो यथा॑ ।
ऋषि॑र्ह दी॒र्घ श्रु॑त्तम इन्द्र॑स्य घ॒र्मो अ॒तिथिः॑ ।
आ॒मासु॑ प॒क्वमै॑रय॒ आ सूर्य॑ꣳ रो॒हयो दि॒वि ।
घ॒र्मन्न॑ सा॒मन्त॑पता सुवृ॒क्तिभि॑-र्जु॒ष्टं गि॑र्वण से॒गिरः॑ ।
इन्द्र॑मिद् गा॒थिनो॑ बृ॒हदिन्द्र॑ म॒र्केभि॑ र॒र्किणः॑ । इन्द्रं॑ वाणी॒रनू॑षत ॥ 10

गा॒यन्ति॑त्वा गा॒यत्रि॑णो च॑ त्य॒र्क म॒र्किणः॑ ।
ब्र॒ह्माण॑स्त्वा श॒तक्र॑त-वु॒द्धꣳ श॒मिव॑ ये मि॒रे ।
अꣳहो॑ मु॒चे प्र॑भरे॒मा म॒नीषा॑ मोषिष्ठ-दा॒ब्ने सु॒मतिं॑ गृ॒णानाः॑ ।
इ॒दमिन्द्र॑ प्र॒ति ह॒व्यं गृ॑भाय स॒त्यास्स॑न्तु य॒जमा॑नस्य का॒माः ।
वि॒वेष॑यन्मा धिष॑णा ज॒जान॑ स्तवै॒ पुरा॑ पा॒र्यादिन्द्र॑ महः॑ ।
अꣳह॑सो यत्र पी॒पर॑द्यथा नो ना॒वेव॑ या॒न्त मु॒भये॑ हवन्ते ॥ 11

प्र॒स॒म्राजं॑ प्र॒थम॑ म॒ध्व-रा॑णाम॒॒ हो मु॑चं वृ॒षभं॑ य॒ज्ञिया॑नां ।
 अ॒पा॒न्न-पा॑तम॒श्विना॑ ह॒यन्त॑ म॒स्मिन्न॑र इन्द्रि॒यं ध॑त्तमो॒जः ।
 वि॒न इन्द्र॑ मृ॒धो ज॑हि नी॒ चा य॑च्छ पृ॒तन्य॑तः ।
 अ॒ध॒स्पदं॑ त॒मीं कृ॑धि यो अ॒स्मा॒॒ अभि॑दासति ।
 इन्द्र॑क्ष॒त्र म॒भि वा॒ममो॑जो ऽजा॒यथा॑ वृ॒षभ॑ च॒र्षणी॑नां ।
 अ॒पा॒नुदो॑ ज॒नम॑मि॒त्र य॑न्त॒ मुरुं॑ दे॒वेभ्यो॑ अ॒कृ॒णोरु॑ लो॒कं ।
 मृ॒गो न॑ भी॒मः कु॑च॒रो गि॑रि॒ष्ठाः प॒राव॑त आ॒जगा॑मा-प॒रस्याः॑ ॥ 12

सृ॒क॒॒ स॒॒ शाय॑ प॒विमि॑न्द्र ति॒ग्मं वि॑श॒त्रून् ता॑डि वि॒मृ॒धो नु॑दस्व ।
 वि॑श॒त्रून् वि॒मृ॒धो नु॑द वि॒वृ॒त्रस्य॑ ह॒नू रु॑ज ।
 वि॒म॒न्युमि॑न्द्र भा॒मितो॑ ऽमि॒त्रस्या॑भि दा॒सतः॑ ।
 त्रा॒ता॒रमि॑न्द्र म॒वि॒तार॑ मि॒न्द्र॒॒ हवे॑ हवे सु॒हव॒॑ शूर॑मिन्द्रं ।
 हु॒वे नु॑ श॒क्रं पु॑रु॒हूत॑ मि॒न्द्र॒॒ स्व॒स्ति नो॑ म॒घवा॑ धा॒त्विन्द्रः॑ ॥ 13

मा ते॑ अ॒स्या॒॒ स॒हसा॑वन् परि॒ष्ठा व॒घाय॑ भूम॒ हरि॑वः प॒रादै॑ ।
 त्रा॒यस्व॑नो ऽवृ॒केभि॑-र्व॒रूथै॑ स्तव॒ प्रि॒यास॑ स्सू॒रिषु॑ स्याम ।

अ॒न॒व॒स्ते॒ रथ॑म॒श्वा॒य त॒क्षन्-॑त्व॒ष्टा व॒ज्रं पु॒रु॒हू॒त द्यु॒मन्तं॑ ।
ब्र॒ह्मा॒ण इन्द्रं॑ म॒हय॑न्तो अ॒र्कैर॒वर्द्ध॑य-न्न॒हये॑ ह॒न्त वा उ॑ ।
वृ॒ष्णे य॒त्ते वृ॑ष॒णो अ॒र्कम॑र्चा नि॒न्द्र ग्रा॑वा॒णो अ॒दि॒ति-॑स्स॒जोषाः॑ ।
अ॒न॒श्वा॒सो ये प॒वयो॑ऽर॒था इन्द्रे॑षि॒ता अ॒भ्यव॑र्त्तं त॒दस्यू॑न् ॥ 14 (3)

य॒त इन्द्र॑ भ॒याम॑हे ततो॑ नो॒ अभ॑यं कृ॒धि ।
म॒घव॑न् च्छ॒ग्धि त॒व तन्न॑ ऊ॒तये॑ वि॒द्विषो॑ वि॒मृधो॑ ज॒हि ।
स्व॒स्ति॒दा वि॒शस्प॑ति-वृ॒त्रहा॑ वि॒मृधो॑ व॒शी ।
वृ॒षेन्द्रः॑ पु॒र ए॒तु न॑ स्स्व॒स्ति॒दा अभ॑यं क॒रः ।
महा॑ꣳ इन्द्रो॑ व॒ज्र बा॒हु षोड॑शी श॒र्म य॑च्छतु ।
स्व॒स्ति नो॑ म॒घवा॑ करो॒तु ह॑न्तु पा॒प्मानं॑ योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॑ ।
स॒जोषा॑ इन्द्र॑ स॒ग॒णो म॒रुद्भि॑ स्सोमं॑ पिब॑ वृ॒त्रह॑न् च्छू॒र वि॒द्वान् ।
ज॒हि श॒त्रूꣳ र॒पमृ॑धो-नु॒दस्वा॑था भ॒यं कृ॑णुहि वि॒श्वतो॑ नः ॥ 15 (4)

1.5 ये देवाः

ये दे॒वाः पु॒र॒स्सदो॑ऽग्नि॑ नै॒त्रा, दक्षि॑ण॒सदो॑ य॒मनै॑त्रा, प॒श्चा॒त्सद॑ स्स॒वितृ॑
नै॒त्रा, उ॒त्तर॑सदो॑ वरु॒णने॑त्रा , उ॒परि॑षदो॑ बृ॒हस्प॑ति॑ ने॒त्रा ,

रक्षो॒हण॒स्ते नः॑ पा॒न्तु ते नो॑ऽव॒न्तु तेभ्यो॑ नम॒स्तेभ्य॒ स्स्वाहा॒-ऽग्नये॑
रक्षो॒घ्ने स्वाहा॑,

यमा॒य सवि॑त्रे वरु॒णाय॑ बृह॒स्पतये॑ दुव॒स्वते रक्षो॒घ्ने स्वाहा॑ ॥ 16 (5)

1.6 आयुष्कामेष्टि मन्त्राः

अ॒ग्निरायु॑ष्मान्थ्स वन॒स्पति॑भि-रायु॑ष्मान् तेन॒त्वाऽऽयु॑षाऽऽयु॑ष्मन्तं करोमि॒ ,
सोम॒ आयु॑ष्मान्थ्स ओष॒धीभिः॑, र्य॒ज्ञ आयु॑ष्मान्थ्स दक्षि॒णाभिः॑,
ब्र॒ह्मायु॑ष्मन्तद् ब्रा॒ह्मणै॑-रायु॑ष्मद्, दे॒वा आयु॑ष्मन्त॒स्ते ऽमृ॑तेना-
यु॑ष्मन्त॒स्तेन॒त्वा ऽऽयु॑षाऽऽयु॑ष्मन्तं करोमि ॥ 17 (6)

1.7 अगंहोमुच मन्त्राः

या वा॒मिन्द्रा॑ वरु॒णा यत॑व्या तनू॒स्तये॑ मम॒हसो॑ मुं॒चतं॑ ,
ँया वा॒मिन्द्रा॑ वरु॒णा सह॑स्या रक्ष॒स्या तेज॑स्या तनू॒स्तये॑ मम॒हसो॑ मुं॒चतं॑,
ँयो वा॒मिन्द्रा॑ वरु॒णा व॒ग्नौ स्रा॑मस्तंँवा मे॒तेना॑ वय॒जे ,

---

यो॑ वा॒मिन्द्रा॑ वरु॒णा द्वि॒पाथ्सु॑ प॒शुषु॑ चतु॒ष्पाथ्सु॑ गो॒ष्ठे
गृ॒हेष्व॒प्सोष॑धीषु॒ वन॑स्पतिषु॒ साम॑स्तं वा॒ मेते॑ना वयजे ॥ 18 (7)

1.8 शास्तृ सूक्तं (आप्यं)

अग्ने॑ यश॒स्विन् यश॑से मम॒र्पयेन्द्रा॑वती म॒पचि॑ती मिहा॒वह ।
अयं॑ मूर्ध्ना॒ परमे॑ष्ठी सु॒वर्चा॑-स्समा॒नाना॑ मु॒त्तम॑ श्लो॒को अस्तु॑ ।
भद्रं॑ पश्यन्त॒ उप॑सेदु॒रग्रे॑ तपो॑ दी॒क्षा मृष॑य स्सुव॒र्विदः॑ ।
ततः॑ क्ष॒त्रं ब॒लमो॑जश्च जा॒तं तद॑स्मै दे॒वा अ॒भिस॑न्न-मन्तु ।
धा॒ता वि॒धाता॑ पर॒मोत॑ स॒न्दृक् प्र॒जाप॑तिः परमे॒ष्ठी वि॒राजा॑ ।
स्तो॒मा-श्च॑न्दा॒सि नि॒विदो॑म आ॒हुरे॒तस्मै॑ रा॒ष्ट्रम॒भि-स॑न्नमाम ।
अ॒भ्याव॑र्त॒द्ध्व-मु॒पमे॑त सा॒कम॑य॒ शा॒स्ता-ऽधि॑पतिर्वो अस्तु ।
अ॒स्य वि॒ज्ञान॑मनु॒स-र॑भ॒द्ध्वमि॑मं प॒श्चाद॑नु जी॒वाथ॑ सर्वे ॥ 19 (8)

1.9 राष्ट्रभृतं

ऋ॒ताषा॑ङ् ऋ॒तधा॑मा॒ग्नि-र्ग॒न्धर्व॑स्त-स्यौष॒धयो॑ऽप्सर॒स ऊ॒र्जो ना॒म
स इ॒दं ब्र॑ह्म क्ष॒त्रं पा॑तु ता इ॒दं ब्र॑ह्म क्ष॒त्रं पा॑न्तु तस्मै॒ स्वाहा॑ ताभ्य
स्स्वाहा॑ ,

स॒ह॒तो॒ वि॒श्व॒सा॒मा॒ सूर्यो॑ गन्धर्व-स्तस्य मरीचयोऽप्सरस॑ आयुव॑ ,
 स्सु॒षु॒म्न॒ स्सूर्य॑ रश्मि-श्चन्द्र॑मा गन्धर्व-स्तस्य नक्षत्राण्य-प्सरसो॑
 बे॒कुर॑यो,

भु॒ज्यु॒स्सु॒पर्णो॑ य॒ज्ञो गन्धर्व-स्तस्य दक्षि॑णा अप्सरस॑ स्तवाः,
 प्र॒जा॒प॒ति-वि॒श्व॒कर्मा॑ मनो गन्धर्वस्तस्य॑र्ख् सामान्य-प्सरसो॑ वह्नय॑,
 इ॒षि॒रो वि॒श्व व्य॑चा वातो गन्धर्व-स्तस्यापो॑ ऽप्सरसो॑ मु॒दा,
 भु॒व॒न॒स्य प॒ते यस्य॑त उ॒परि॑ गृ॒हा इ॒ह च॑ ।

स नो॑ रा॒स्वा॒ज्या॒नि॒ र॒ाय॒स्पोष॑ सु॒वीर्य॑ सं॒वँ॒त्स॒रीणा॑ स्व॒स्तिं ।

पर॒मे॒ष्य॒धि॒प॒ति-मृ॒त्युर् गन्धर्व-स्तस्य॑ वि॒श्व॒म॒प्सर॒सो भुव॑,
 स्सु॒क्षि॒थि- स्सु॒भू॒ति-भ॑द्र॒कृ॒त् सु॒व॒र्वान् प॒र्जन्यो॑ गन्धर्व-स्तस्य॑ वि॒द्युतो॑
 ऽप्सर॒सो रु॒चो, दू॒रे है॒तिर॑-मृ॒ड॒यो मृ॒त्युर् गन्धर्व-स्तस्य॑ प्र॒जा
 अ॒प्सर॒सो भी॒रुवः॑,

चारुः कृ॒पण॑ का॒शी का॒मो गन्ध॑र्व-स्तस्या॒धयो ऽप्सर॑स र॒शोच॑यन्ती ,
नाम॑ स इ॒दं ब्र॑ह्म क्ष॒त्रं पा॑तु ता इ॒दं ब्र॑ह्म क्ष॒त्रं पा॑न्तु तस्मै॒ स्वाहा॑
ताभ्य॒ स्स्वाहा॑,

स नो॑ भुव॒नस्य॑ प॒ते यस्य॑त उ॒परि॑ गृ॒हा इ॒ह च॑ ।
उ॒रु ब्र॑ह्म॒णेऽस्मै॑ क्ष॒त्राय॑ म॒हि श॑र्म यच्छ ॥ 20 (9)

1.10 सर्प सूक्तं

नमो॑ अस्तु॒ सर्पे॑भ्यो॒ ये के॑ च पृ॒थि॒वी म॑नु ।
ये अ॒न्तरि॑क्षे॒ ये दि॒वि ते॑भ्य॒ स्सर्पे॑भ्यो॒ नमः॑ ।
येऽदो॑ रो॒चने॑ दि॒वो ये॒ वा सूर्य॑स्य॒ रश्मि॑षु ।
येषा॑म॒प्सु स॑दः कृ॒तं ते॑भ्य॒ स्सर्पे॑भ्यो॒ नमः॑ ।
या इ॒षवो॑ या॒तु धा॑नानां॒ ये वा व॑न॒स्पती॑ र॒नु ।
ये वाऽव॑टे॒षु शे॑रते॒ तेभ्य॑ स्सर्पे॑भ्यो॒ नमः॑ ॥ 21 (10)

1.11 पंचचोडाः

अ॒यं पु॒रो ह॒रि॒केश॑ स्सूर्य॑रश्मि॒-स्तस्य॑ रथ॒गृ॒थ्सश्च॑ रथौ॒जाश्च॑ से॒नानि॑
ग्रा॒म॒ण्यौ पु॒ज्जि॒क॒स्थ॒ला च॑ कृ॒त॒स्थ॒ला चा॑प्स॒रसौ॑ या॒तु धा॒ना हे॒ती
रक्षा॑सि प्रहे॒ति ,

र॒यं दक्षि॑णा वि॒श्व क॑र्मा तस्य॑ रथ॒ स्वन॑श्च रथे॒-चि॒त्रश्च॑ से॒नानि॑
ग्रा॒म॒ण्यौ मे॒न॒का च॑ सह॒ज॒न्या चा॑प्स॒रसौ॑ द॒ङ्घ॒णवः॑ प॒शवो॑ हे॒तिः
पौ॒रु॒षे॒यो व॒धः प्रहे॒ति ,

र॒यं प॒श्चाद् वि॒श्व-व्य॑चा स्तस्य॑ रथ॒ प्रो॒तश्चा॑-स॒म॒रथ॑श्च से॒नानि॑
ग्रा॒म॒ण्यौ प्र॒म्लो॑च॒न्ती चा॑ नु॒म्लो॑च॒न्ती-चा॑प्स॒रसौ॑ सर्पा॑ हे॒ति व्या॒घ्राः
प्रहे॒ति ,

र॒य मु॒त्त॒रा॒थ् सं यँ॑द्वसु॒स्तस्य॑ से॒न॒जि॒च्च सु॒षे॒णश्च॑ से॒नानि॑ ग्रा॒म॒ण्यौ
वि॒श्वा॒ची॒च घृ॒ता॒ची चा॑-प्स॒रसा॑ वा॒पो हे॒ति वा॒तः प्रहे॒ति ,

रय-मुपर्य॑ वर्गव-सुस्तस्य॑ ताक्ष्य-श्रारिष्ट-नेमिश्च॑ सेनानि॑ ग्रामण्या॑
वुर्वशी॑ च पूर्वचित्तिश्चा-प्सरसौ॑ विद्युद्धेतिर-वस्पूर्जन् प्रहेति॑ ,
स्तेभ्यो॑ नमस्ते नो मृडयन्तु॑ ते यं द्विष्मो॑ यश्च नो द्वेष्टि॑ तं वो॑
जंभे॑ दधामि ॥ 22 (11)

1.12 अप्रतिरथः

आशुः॑ शिशानो॑ वृषभो॑ न युध्मो॑ घनाघनः॑ क्षोभण-श्वर्षणीनां॑ ।
संक्रन्दनोऽनिमिष॑ एक॑ वीरश्शत॑ सेना॑ अजयत्सा-कमिन्द्रः॑ ।
संक्रन्दनेना॑ निमिषेण॑ जिष्णुना॑ युत्कारेण॑ दुश्च्यवनेन॑ धृष्णुना॑ ।
तदिन्द्रेण॑ जयत॑ तथ् सहध्वं॑ युधो॑ नर॑ इषु॑ हस्तेन॑ वृष्णा॑ ।
स इषुहस्तैः॑ स निषंगिभिर्वशी॑ स॒ स्रष्टा॑ स युध॑ इन्द्रो॑ गणेन॑ ।
स॒ सृष्टजिथ् सोमपा॑ बाहु॑ शर्ध्यू॒र्ध्व धन्वा॑ प्रतिहिताभि॑ रस्ता॑ ।
बृहस्पते॑ परिदीया॑ रथेन॑ रक्षोहा॑ ऽमित्रा॑ अप॑ बाधमानः॑ ॥ 23

प्रभंजन्थ्॑ सेनाः॑ प्रमृणो॑ युधा॑ जयन्नस्माक-मेध्यविता॑ रथानां॑ ।
गोत्रभिदं॑ गोविदं॑ वज्रबाहुं॑ जयन्तमज्म॑ प्रमृणन्त-मोजसा॑ ।
इम॑ सजाता॑ अनुवीर-यध्व॑ मिन्द्र॑ सखायोऽनु॑ स॒ रभध्वं॑ ।

बलविज्ञायः-स्थविरः प्रवीर-स्सहस्वान् वाजी सहमान उग्रः ।
अभिवीरो अभिसत्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमातिष्ठ गोवित् ॥ 24

अभिगोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो वीरश्शतमन्युरिन्द्रः ।
दुश्च्यवनः पृतनाषाड युध्यो-स्माकं सेना अवतु प्रयुथ्सु ।
इन्द्र आसां-नेता बृहस्पति रक्षिणा यज्ञः पुर एतु सोमः ।
देवसेनाना-मभिभज्जतीनां जयन्तीनां मरुतो यन्त्वग्रे ।
इन्द्रस्य वृष्णो वरुणस्य राज्ञ आदित्यानां मरुतां शर्द्ध उग्रं ।
महामनसां भुवनच्यवानां घोषो देवानां जयता मुदस्थात् ।
अस्माक-मिन्द्र-स्समृतेषु ध्वजेष्वस्माकं या इषवस्ता जयन्तु ॥ 25

अस्माकं वीरा उत्तरे भवन्त्वस्मानु देवा अवता हवेषु ।
उद्धर्षय मघवन्ना-युधान्युत्-सत्त्वनां मामकानां महासि ।
उद्धृत्रहन्-वाजिनां वाजिनान्युद्रथानां जयतामेतु घोषः ।
उपप्रेत जयता नरःस्थिरा वस्सन्तु बाहवः ।

इन्द्रो॑ वः॒ शर्म॑ यच्छ॒ त्वना-धृ॑ष्या यथास॒थ ।
अव॑सृष्टा॒ परा॑पत॒ शर॑व्ये ब्र॒ह्म सञ्शिता॑ ॥ 26

गच्छा॑मित्रान् प्रवि॑श मै॒षां कञ्च॑नोच्छिषः ।
मर्मा॑णि ते॒ वर्म॑भिश्छादयामि॒ सोम॑स्त्वा॒ राजा॑ ऽमृते॑नाभि-वस्तां ।
उरो॑र्वरी॒यो वरि॑वस्ते अस्तु॒ जय॑न्तं॒ त्वाम॑नु॒ मद॑न्तु दे॒वाः ।
यत्र॑ बा॒णा-स्संप॑तन्ति॒ कुमा॑रा वि॒शिखा॑ इव ।
इन्द्रो॑ नस्तत्र॒ वृत्र॑हा वि॒श्वाहा॑ शर्म॑ यच्छतु ॥ 27 (12)

1.13 चमकं तृतीय अनुवाकः

शं च॑ मे॒ मय॑श्च मे॒ प्रियं॑ च मे॒ऽनु॑कामश्च मे॒
काम॑श्च मे॒ सौम॑नसश्च मे॒ भद्रं॑ च मे॒ श्रेय॑श्च मे॒
वस्य॑श्च मे॒ यश॑श्च मे॒ भग॑श्च मे॒ द्रवि॑णं च मे॒
यन्ता॑ च मे॒ धर्ता॑ च मे॒ क्षेम॑श्च मे॒ धृति॑श्च मे॒
विश्वं॑ च मे॒ मह॑श्च मे॒ (28)

संवि॑च्च मे॒ ज्ञात्रं॑ च मे॒ सूश्च॑ मे॒ प्रसू॑श्च मे॒ सीरं॑ च मे॒ लय॑श्च मे॒
ऋतं॑ च मे॒ऽमृतं॑ च मे॒ ऽय॑क्ष्मं च मे॒ऽना॑मयच्च मे॒

जी॒वा॒तुश्च॑ मे॒ दी॒र्घायु॑त्वं च॒ मेऽन॑मि॒त्रं च॒ मेऽभ॑यं च॒ मे
सु॒गं च॑ मे॒ शय॑नं च॒ मे सू॒षा च॑ मे सु॒दिनं॑ च॒ मे ॥ 29 (13)

1.14 विहव्यम्

म॒मा॒ग्ने॑ व॒र्चो॑ वि॒ह॒वेष्व॑स्तु व॒यं त्वे॑न्धा॒ना स्त॒नुवं॑ पु॒षेम॑ ।
म॒ह्यं न॑मन्तां प्र॒दिश॑श्च॒तस्र॑ स्त्वया-ऽ॒ध्यक्षे॑ण पृ॒तना॑ जयेम ।
मम॑ दे॒वा वि॒ह॒वे स॑न्तु॒ सर्व॑ इन्द्रा॒वन्तो॑ म॒रुतो॑ वि॒ष्णुर॑ग्निः ।
ममा॑न्तरि॒क्ष मु॒रु गो॑पमस्तु॒ म॒ह्यं वा॑तः पव॒तां का॑मे अ॒स्मिन् ।
मयि॑ दे॒वा द्र॑वि॒ण मा॑यजन्तां म॒य्या शी॑रस्तु॒ मयि॑ दे॒वहू॑तिः ॥ 30

दै॒व्या हो॑ता॒रा व॑निषन्त॒ पूर्वे॑ ऽरि॒ष्टा-स्स्या॑म त॒नुवा॑ सु॒वीराः॑ ।
म॒ह्यं य॑जन्तु॒ मम॑ या॒नि ह॒व्याऽऽकू॑ति स्स॒त्या म॑न॒सो मे॑ अस्तु ।
ए॒नो मा॑निगां॒ कत॑मच्च॒ नाहं॑ विश्वे॒ देवा॑सो अधि॒वोच॑ ता मे ।
दे॒वी ष॑डु॒र्वीरु॑रुणः कृ॒णोत॑ विश्वे॒ देवा॑ स इ॒ह वी॑रयद्ध्वं ।
माहा॑स्महि प्र॒जया॑ मा त॒नूभि॑ र्मा॒रि॒धाम॑ द्विष॒ते सो॑मराजन् ।
अ॒ग्निर्म॒न्युं प्र॑ति॒नुदन्॑ पु॒रस्ता॑-दद॒ब्धो गो॑पाः परि॒पाहि॑ न॒स्त्वं ॥ 31

प्र॒त्यञ्चो॑ यन्तु॒ नि॒गुतः॑ पुन॒स्ते॑ ऽमै॒षां॑ चि॒त्तं॑ प्र॒बुधा॑ वि॒ने॒शत् ।
धा॒ता धा॑तृ॒णां भुव॑नस्य॒ यस्पति॑ दे॒वꣳ स॒वि॒तार॑मभि॒ माति॑षाहं॑ ।
इ॒मं य॑ज्ञ म॒श्विनो॒भा बृ॒हस्पति॑ दे॒वाः पा॑न्तु॒ यज॑मानन् न्य॒र्थात् ।
उ॒रुव्य॑चा॒ नो म॒हिष॑ इ॒शर्म॑यꣳ स॒दस्मिन्॑ ह॒वे पु॑रुहू॒तः पु॑रु॒क्षु ।
स नः॑ प्र॒जायै॑ ह॒र्यश्च॑ मृ॒डये॑न्द्र॒ मा नो॑ री॒रिषो॑ मा प॒रादाः॑ ॥ 32

ये न॑ स्स॒पत्ना॑ अ॒पते॑ भव॒न्त्विन्द्रा॑-ग्नि॒भ्या म॑व बा॒धाम॑हे तान् ।
व॒सवो॑ रु॒द्रा आ॑दि॒त्या उ॒परि॑ स्पृ॒शं मो॒ग्रं-चे॑त्ता॒रम॑धि रा॒जम॑क्रन् ।
अ॒र्वाञ्च॑ मि॒न्द्र म॒मुतो॑ ह॒वाम॑हे यो गो॒जिद्-ध॑न-जि॒दश्च॑-जि॒द्यः ।
इ॒मन्नो॑ य॒ज्ञं वि॑ह॒वे जु॑ष॒स्वा॒स्य कु॑र्मो ह॒रिवो॑ मे॒दिनं॑ त्वा ॥ 33 (14)

1.15 मृ॒गारः॑

अ॒ग्ने र्म॑न्वे प्र॒थम॑स्य प्र॒चेत॑सो॒यं पा॒ञ्च-ज॑न्यं ब॒हव॑ स्स॒मिन्ध॑ते॑ ।
वि॒श्वस्यां॑ वि॒शि प्र॑वि॒विशि॒वाꣳ स॒मीम॑हे स नो॑ मु॒ञ्च॒त्वꣳ ह॑सः ।
यस्ये॒दं प्रा॒ण-न्नि॑मि॒षद् य॑दे॒जति॑ यस्य॒ जा॒तं ज॑न॒मानं॑ च के॒वलं॑ ।
स्तौ॒म्यग्निं॑ ना॒थितो॑ जो॒हवी॑मि स नो॑ मु॒ञ्च॒त्वꣳ ह॑सः ।

इन्द्र॑स्य॒ मन्ये॑ प्र॒थम॑स्य॒ प्रचे॑तसो वृ॒त्रघ्नः॑ स्तो॒मा उप॒मा मु॒पागुः॑ ।

यो दा॒शुषः॑ सु॒कृ॒तो ह॒वमु॒प गन्ता॑ स नो॑ मुञ्च॒त्व॒ ह॒सः॑ ॥ 34

य स्सं॑ग्रा॒मं न॑यति सँव॒शी यु॒धे यः पु॒ष्टानि॑ स॒सृज॑ति त्र॒याणि॑ ।

स्तौमीन्द्रं॑ नाथि॒तो जो॑हवीमि स नो॑ मुञ्च॒त्व॒ ह॒सः॑ ।

मन्वे॑वां॑ मि॒त्रा वरु॑णा तस्य॑ वि॒त्त॒ सत्यौ॑जसा दृ॒हणा॑ यं नु॒देथै॑ ।

या रा॒जान॑ सर॒थं या॒थ उ॒ग्रा ता॑ नो॑ मुञ्चत मा॒गसः॑ ।

यो वा॑ रथ॑ ऋ॒जुर॑श्मिः स॒त्यध॑र्मा मिथु॒-श्चर॑न्त-

मु॒पया॑ति दू॒षय॑न् ॥ 35

स्तौमि॑ मि॒त्रा वरु॑णा नाथि॒तो जो॑हवीमि तौ नो॑ मुञ्चत मा॒गसः॑ ।

वा॒यो-स्स॒वितु॑ वि॒दथा॑नि मन्महे॑ यावा॒त्मन्-व॑द्विभृ॒तो यौ च॑ रक्ष॒तः॑ ।

यौ विश्व॑स्य परि॒भू ब॑भूवतुस्तौ नो॑ मुञ्चत मा॒गसः॑ ।

उप॑श्रेष्ठान आ॒शिषो॑ दे॒वयो॑र्ध॒र्मे अ॑स्थिरन् ।

स्तौमि॑ वा॒यु स॒वितारं॑ नाथि॒तो जो॑हवीमि तौ नो॑ मुञ्चत मा॒गसः॑ ।

रथी॑तमौ रथी॒ना मह॑ ऊ॒तये॑ शु॒भंग॑मिष्ठौ सु॒यमे॑-भि॒रश्वैः॑ ॥ 36

य॒यौ॑र्वा॒न् दे॒वौ दे॒वेष्व॑-नि॒शित॑ मो॒जस्तौ॑ नो॒ मुञ्च॑त मा॒गसः॑ ।
 यद॑या॒तं वँ॒हतु॑ꣳ सू॒र्याया॑-स्त्रि॒चक्रे॑ण सꣳ सद॑मि॒च्छमा॑नौ ।
 स्तौमि॑ दे॒वा व॒श्विनौ॑ ना॒थितो॑ जो॒हवीमि॑ तौ नो॒ मुञ्च॑त मा॒गसः॑ ।
 मरु॑तां म॒न्वे अ॒धिनो॑ ब्रुवन्तु॒ प्रेमां॑ वा॒चं वि॒श्वा म॑वन्तु॒ विश्वे॑ ।
 आ॒शून् हु॑वे सु॒यमा॑नू॒तये॑ ते नो॒ मुञ्च॑न्त्वे॒नसः॑ ।
 ति॒ग्ममा॑यु॒धं वी॑डि॒तꣳ स॒हस्व॑द् दि॒व्यꣳ श॒र्द्धः॑ पृ॒तना॑सु जि॒ष्णु ॥ 37

स्तौमि॑ दे॒वान् मरु॑तो॒ नाथि॑तो जो॒हवीमि॑ ते नो॒ मुञ्च॑न्त्वे॒नसः॑ ।
 दे॒वानां॑ म॒न्वे अ॒धि नो॑ ब्रुवन्तु॒ प्रेमां॑ वा॒चं वि॒श्वा म॑वन्तु॒ विश्वे॑ ।
 आ॒शून् हु॑वे सु॒यमा॑नू॒तये॑ ते नो॒ मुञ्च॑न्त्वे॒नसः॑ ।
 यदि॑दं मा॒ऽभि॒शोच॑ति पौ॒रुषे॑येण दै॒व्येन॑ ।
 स्तौमि॑ वि॒श्वान् दे॒वान् ना॒थितो॑ जो॒हवीमि॑ ते नो॒ मुञ्च॑न्त्वे॒नसः॑ ।

अनु॑नो-ऽद्यानु॑मतिर॒न्विद॑नु म॒ते त्वं वै॑श्वा॒नरो॑ न ऊ॒त्या पृ॒ष्ठो दि॒वि । 38

ये अ॒प्र॒थेता॑ म॒मिते॑भि॒ रोजो॑भि॒ र्ये प्र॑ति॒ष्ठे अ॒भ॒वतां॑ व॒सूनां॑ ।
 स्तौमि॑ द्या॒वा पृ॒थि॒वी ना॒थितो॑ जो॒हवीमि॑ ते नो॒ मुञ्च॑तमꣳ ह॒सः॑ ।

उ॒र्वी॑ रोद॒सी॒ वरि॑वः कृ॒णोतं॑ क्षे॒त्रस्य॑ प॒त्नी॒ अधि॑नो ब्रूयातं ।
 स्तौ॒मि द्या॒वा पृ॒थि॒वी ना॒थि॒तो जो॑ह॒वीमि॒ ते नो॑ मुञ्च॒तम॑ ह॒सः ।
 यत्ते॑ व॒यं पु॒रुष॑त्राय वि॒ष्ठा वि॒द्वाꣳ स॒श्च कृ॒मा क॒च्य ना॒गः ॥ 39

कृ॒धी स्व॑स्माꣳ अदि॒तेर॑ना॒गा व्ये॒नाꣳसि॑ शि॒श्रथो॑ वि॒ष्वग॑ग्ने ।
 यथा॑ ह॒ तद् व॑स॒वो गौ॒र्यं चि॒त् प॒दि॒षिता॑ ममुञ्च॒ता य॑ज॒त्राः ।
 ए॒वा त्व॑म॒स्मत् प्र॑मुञ्चा॒ व्यꣳहः॑ प्रा॒तार्य॑ग्ने प्र॒तरा॑न्न आयुः ॥ 40 (15)

1.16 सर्पाहूती मन्त्राः

स॒मी॒ची॒ नामा॑सि प्रा॒ची दि॒क्तस्या॑स्ते ऽग्नि॑रधि॒पति॑ र॒सितो॑ र॒क्षिता॑
 यश्चा॑धि॒पति॑ र्यश्च गो॒प्ता ता॒भ्यां न॑मस्तौ॒नो मृ॑डय॒तां
 ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो द्वेष्टि॒ तं वां॑ जंभे॑ द॒धाम्यो॑—,
 —ज॒स्विनी॑ नामा॑सि दक्षि॒णा दि॒क्तस्या॑स्त इन्द्रो॑ऽधि॒पतिः॑ पृ॒दाकुः॑ ,
 प्रा॒ची नामा॑सि प्र॒तीची॑ दि॒क्तस्या॑स्ते सोमो॑ऽधि॒पति॑ स्स्व॒जो ,
 ऽव॒स्था॒वा नामा॑—स्यु॒दीची॑ दि॒क्तस्या॑स्ते वरु॒णोऽधि॑पति—स्ति॒रश्च॑ रा॒जि,

—रधिपत्नी नामासि बृहती दिक्स्यास्ते बृहस्पति—रधिपति विश्वत्रो,
वशिनी नामासी यं दिक्स्यास्ते यमोऽधिपतिः कल्माष ग्रीवो,
रक्षिता यश्चाधिपतिर् यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां
ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वाँ जंभे दधामि ॥ 41 (16)

1.17 गन्धर्वाहतीः

हेतयो नामस्थ तेषां वाँ पुरो गृहा अग्निर्व इषव स्सलिलो,
निलिंपा नामस्थ तेषां वाँ दक्षिणा गृहाः पितरो व इषव स्सगरो,
वज्रिणो नामस्थ तेषां वाँ पश्चाद्—गृहा स्स्वप्नो व इषवो गह्वरो,
ऽवस्थावानो नामस्थ तेषां वाँ उत्तराद् गृहा आपो व इषव स्समुद्रो—,
ऽधिपतयो नामस्थ तेषां वाँ उपरि गृहा वर्ष वाँ इषवोऽवस्वान्,
क्रव्या नामस्थ पार्थिवा—स्तेषां वाँ इह गृहा अन्नं वाँ इषवो निमिषो,
वात नामं तेभ्यो वो नमस्ते नो मृडयत ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि
तं वाँ जंभे दधामि ॥ 42 (17)

1.18 अज्यानि मन्त्राः

श॒तायु॑धाय॒ श॒तवी॑र्याय॒ श॒तो॒तये॑ ऽभि॒माति॑षाहे॑ ।
 श॒तं यो॑ न॒ इ॒शर॑दो अजी॒ता-नि॒न्द्रो ने॒षद॑ति॒ दुरि॑तानि॒ विश्वा॑ ।
 ये च॒त्वारः॑ प॒थयो॑ दे॒वयाना॑ अ॒न्तरा॑ द्यावा॒ पृथि॑वी वि॒यन्ति॑ ।
 तेषां॑ यो अज्यानि- मजी॑ति-मा॒वहा॑त्तस्मै॒ नो दे॒वाः परि॑दत्तेह॒ सर्वे॑ ।
 ग्री॒ष्मो हे॑म॒न्त उ॒त नो॑ व॒सन्त॑ इ॒शर॑द् वर्षा॒ स्सु॑वि॒तन्नो॑ अस्तु ।
 तेषा॑-मृ॒तूनां॑ श॒त शार॑दाना-नि॒वात॑ ए॒षाम॑भये॒ स्याम॑ ।
 इ॒दुव॑त्सराय॒ परिव॑त्सराय॒ संवँ॑त्सराय॒ कृणु॑ता बृ॒हन्न॑मः ।
 तेषां॑ वयं॑ सु॒मतौ॑ य॒ज्ञिया॑नां॒ ज्यो॒गजी॑ता अ॒हता॑ स्स्याम ।
 भ॒द्रान्नः॑ श्रेय॒ स्सम॑नैष्ट दे॒वा स्त्वया॑ ऽव॒सेन॑ स॒मशी॑ महि॒त्वा ।
 स॒नो॒मयो॑ भूः पि॒तो आ॑वि॒शस्व॑ श॒तो॒काय॑ त॒नुर्वे॑ स्यो॒नः ॥ 43 (18)

भू॒तं भव्यं॑ भवि॒ष्यद् वषट्॑ थ्स्वाहा ,
 नम॑ ऋ॒ख् साम॑-य॒जुर्वषट्॑ थ्स्वाहा ,
 नमो॑ गाय॒त्री त्रि॒ष्टुप् जग॑ती वषट् थ्स्वाहा ,

नमः॑ पृ॒थि॒व्यन्त॑रि॒क्षं॑ द्यौ॒ व॒षट् थ्स्वाहा॑ ,
नमो॑ ऽग्नि॒र्वायु॑-स्सूर्यो॒ व॒षट् थ्स्वाहा॑ ,
नमः॑ प्रा॒णो-व्या॒नो-ऽपा॒नो व॒षट् थ्स्वाहा॑ ,
नमो॑ऽन्नं॑ कृ॒षि वृ॒ष्टि व॒षट् थ्स्वाहा॑ ,
नमः॑ पि॒ता पु॒त्रः पौ॒त्रो व॒षट् थ्स्वाहा॑ ,
नमो॑ भूर्भुव॒स्सुव॑ व॒षट् थ्स्वाहा॑ नमः॑ ॥ 44 (19)

1.19 अथर्वशीर्ष

इन्द्रो॑ द॒धीचो॑ अ॒स्तभिः॑ । वृ॒त्राण्य॑ प्र॒तिष्कु॑तः । ज॒घान॑ न॒वती॑र्न॒व ।
इ॒च्छन्न॑-श्च॒स्य य॒च्छिरः॑ । प॒र्वते॑ष्व-प॒श्रितं॑ । तद्वि॑द॒च्छ र्य॑णा॒वति॑ ।
अ॒द्राह॑ गो॒रम॑न्व॒त । नाम॑ त्व॒ष्टुर-पी॒च्यं ॥ इ॒त्था च॒न्द्रम॑सो गृ॒हे ।
इन्द्र॑मिद् गा॒थिनो॑ बृ॒हत् ॥ 45

इन्द्र॑ म॒र्केभि॑ र॒र्किणः॑ । इन्द्रं॑ वा॒णीर॑नूष॒त ।
इन्द्र॑ इ॒द्वर्यो॑ स्स॒चा ॥ सं मि॒श्रल॑ आ॒वचो॑ यु॒जा ॥
इन्द्रो॑ व॒ज्री हि॒रण्य॑यः । इन्द्रो॑ दी॒र्घाय॑ चक्ष॒से ।

आसूर्य॑ रो॒हयद् दि॒वि । वि॒गोभि॑रद्रि॒ मैर॑यत् ।
इन्द्र॑ वा॒जेषु॑ नो॒ अव॑ । स॒हस्र॑ प्र॒धने॑षु च ॥ 46

उ॒ग्र उ॒ग्राभि॑-रू॒तिभिः॑ । तमिन्द्रं॑ वा॒ जया॑मसि ।
म॒हे वृ॒त्राय॑ ह॒न्त॒वे । स वृ॒षा वृ॒षभो॑-भु॒वत् ।
इन्द्र॑ स्सदा॒ मने॑ कृ॒तः । ओजि॑ष्ठ॒ स्सब॑ले॒ हितः॑ ।
द्यु॒म्नी श्लो॒की स सौ॒म्यः । गिरा॑ व॒ज्रो न॑ संभृ॒तः ।
स॒बलो॑ अ॒नप॑च्युतः । व॒वक्षु॑ रु॒गो अ॑स्तृ॒तः ॥ 47 (20)

1.20 प्रत्यंगिरसः

चक्षु॑षो हे॒ते म॑न॒सो हे॒ते । वाचो॑ हे॒ते ब्र॑ह्म॒णो हे॒ते ।
योमा॑ऽघा॒युरभि॑-दा॒सति॑ । तम॑ग्ने मे॒न्याऽमे॒निं कृ॑णु ।
योमा॑ चक्षु॒षा यो॑ म॒नसा॑ । यो वा॒चा ब्र॑ह्म॒णाऽघा॒यु-रभि॑दा॒सति॑ ।
तया॑ऽग्ने त्वं मे॒न्या । अ॒मुम॑ मे॒निं कृ॑णु ।
यत् किञ्चा॒सौ म॑न॒सा यच्च॑ वा॒चा ।
य॒ज्ञै र्जु॑होति॒ यजु॑षा ह॒विर्भिः॑ ॥ 48

तन् मृत्यु॑ नि॒ऋत्या॑ संवि॑दानः । पु॒रा दि॒ष्टा दा॒हुती॑ रस्यहन्तु ।
या॒तु धा॒ना नि॒ऋति॑ रा॒दुरक्षः॑ । ते अ॒स्य॒घ्नं त्व॑नृतेन स॒त्यं ।
इ॒न्द्रेषि॑ता आ॒ज्यम॑स्य मथ॒नन्तु॑ । मा॒तथ् स॑मृ॒द्धि य॒दसौ॑ क॒रोति॑ ।
ह॒न्मि॑तेऽहं कृ॒तꣳ ह॒विः । यो मे॑ घो॒रम॑ची कृ॒तः ।
अ॒पाञ्चौ॑ त उ॒भौ बा॒हू । अ॒प॒न॒ह्याम्या॑स्यं ॥ 49

अ॒प॒न॒ह्यामि॑ते बा॒हू । अ॒प॒ न॒ह्याम्या॑स्यं ।
अ॒ग्ने दे॒वस्य॑ ब्र॒ह्मणा॑ । सर्वं॑ ते ऽव॒धिष्णु॑ कृ॒तं ।
पु॒राऽमु॑ष्य व॒षट् का॒रात् । य॒ज्ञं दे॒वेषु॑ नस्कृ॒धि ।
स्वि॑ष्ट-म॒स्माकं॑ भू॒यात् । माऽस्मा॑न् प्रा॒प॒न्न॒रा॒तयः॑ ।
अ॒न्तिदू॑रे स॒तो अ॒ग्ने । भ्रा॑तृ॒व्यस्या॑ भि॒दास॑तः ।
व॒षट् का॒रेण॑ व॒ज्रेण॑ । कृ॒त्याꣳ ह॒न्मि॑ कृ॒ताम॑हं ।
यो मा॑ न॒क्तं दि॒वा सा॒यं । प्रा॒त-श्चा॒हो नि॒पीय॑ति ।
अ॒द्या-त॑मि॒न्द्र व॒ज्रेण॑ । भ्रा॑तृ॒व्यं पा॑द॒याम॑सि ॥ 50 (21)

प्रा॒णो र॑क्षति वि॒श्वमे॑जत् । इ॒र्यो भू॒त्वा बहु॑धा ब॒हूनि॑ ।
स इ॒थ् सर्वं॑ व्या॒नशे॑ । यो दे॒वो दे॒वेषु॑ वि॒भूर॑न्तः ।

आ॒वृ॒द्वा॒त् क्षे॒त्रि॒य॒ध्व॒ग॒द् वृ॒षा॑ । त॒मि॒त् प्रा॒णं॑ म॒न॒सो॒प॒ शि॒क्ष॒त॑ ।
 अ॒ग्रं दे॒वा॒ना॒-मि॒द॒म॒त्तु॑ नो ह॒विः॑ । म॒न॒स॒श्चि॒-त्ते॒दं॑ ।
 भू॒तं भ॒व्यं॑ च गु॒प्य॒ते॑ । तद्धि॒ दे॒वेष्व॑-ग॒रि॒यं॑ ॥ 51

आ॒न ए॒तु॑ पु॒रश्च॒रं॑ । स॒ह दे॒वै-रि॒म॒ꣳ ह॒वं॑ ।
 म॒नः॑ श्रे॒य॒सि॑ श्रे॒य॒सि॑ । क॒र्मन् य॒ज्ञ॒प॒तिं॑ द॒ध॒त् ।
 जु॒ष॒तां॑ मे॒ वा॒गि॒द॒ꣳ ह॒विः॑ । वि॒रा॒ड् दे॒वी पु॒रो॒हि॒ता॑ ।
 ह॒व्य॒वा॒ड॒न-पा॒यि॒नी॑ । य॒या रू॒पा॒णि॑ ब॒हु॒धा॑ व॒द॒न्ति॑ ।
 पे॒शा॒ꣳसि॑ दे॒वाः प॒र॒मे॒ ज॒नि॒त्रे॑ । सा नो॑ वि॒रा॒ड॒न॒प॑ स्फु॒र॒न्ती॑ ॥ 52

वा॒ग्दे॒वी जु॒ष॒ता॑ मि॒द॒ꣳ ह॒विः॑ । चक्षु॑ दे॒वा॒नां॑ ज्यो॒ति॒र॒मृ॒ते॒ न्य॒क्तं॑ ।
 अ॒स्य॑ वि॒ज्ञा॒ना॒य॑ ब॒हु॒धा॑ नि॒धी॒य॒ते॑ । त॒स्य॑ सु॒म्न-म॒शी॒म॒हि॑ ।
 मा नो॑ हा॒सी॒द् वि॒च॒क्ष॒णं॑ । आ॒यु॒रि॒न्नः॑ प्र॒ती॒र्य॒तां॑ ।
 अ॒न॒न्धा-श्चक्षु॑षा व॒यं॑ । जी॒वा ज्यो॒ति॒-र॒शी॒म॒हि॑ ।
 सु॒व ज्यो॒ति॒-रु॒ता॒मृ॒तं॑ । श्रो॒त्रे॒ण भ॒द्र मु॒त-शृ॒ण्व॒न्ति॑ स॒त्यं॑ ।
 श्रो॒त्रे॒ण वा॒चं॑ ब॒हु॒धो-द्य॒मा॒नां॑ । श्रो॒त्रे॒ण मो॒द॒श्च॒ मह॑श्च श्रू॒य॒ते॑ ।

श्रो॒त्रेण॑ सर्वा॒ दि॒श आ॒शृ॒णोमि॑ । येन॒ प्रा॒च्या उ॒त दक्षि॑णा ।
प्र॒ती॒च्यै दि॒शः शृ॒ण्वन्त्यु॑त्तरात् । तदि॒च्छ्रो॑त्रं बहु॒धोद्य॑मानं ।
अ॒रान्न॑ नेमिः परि॒सर्वं॑ बभूव ॥ 53 (22)

सि॒॒॒हे॒ व्याघ्र॑ उ॒त या॒ पृ॒दा॒कौ । त्वि॒षि-र॒ग्नौ ब्रा॑ह्म॒णे सू॒र्ये॒या ।
इन्द्रं॑ ँ॒या दे॒वी सु॒भगा॑ ज॒जान॑ । सा न आ॒गन् वर्च॑सा संवि॒दाना॑ ।
या रा॒ज॒न्ये दु॒न्दु-भा॑वाय॒तायां॑ । अ॒श्वस्य॑ क्र॒द्वे पु॒रुष॑स्य मा॒यौ ।
इन्द्रं॑ ँ॒या दे॒वी सु॒भगा॑ ज॒जान॑ । सा न आ॒गन् वर्च॑सा संवि॒दाना॑ ।
या ह॒स्ति॒नि द्वी॒पि॒नि या॒ हि॒रण्ये॑ । त्वि॒षि-र॒श्वेषु॑ पु॒रुषेषु॑ गो॒षु ॥ 54

इन्द्रं॑ ँ॒या दे॒वी सु॒भगा॑ ज॒जान॑ । सा न आ॒गन् वर्च॑सा संवि॒दाना॑ ।
रथे॑ अ॒क्षेषु॑ वृ॒षभ॑स्य वा॒जे । वा॒ते पर्ज॑न्ये वरु॒णस्य॑ शु॒ष्मे ।
इन्द्रं॑ ँ॒या दे॒वी सु॒भगा॑ ज॒जान॑ । सा न आ॒गन् वर्च॑सा संवि॒दाना॑ ।
रा॒डसि॑ वि॒राड॑सि । स॒म्रा॒डसि॑ स्व॒राड॑सि ।
इन्द्रा॑य त्वा तेज॒स्वते॑ तेज॒स्वन्त॑ श्री॒णामि॑ ।
इन्द्रा॑य त्वौज॒स्वत॑ ओज॒स्वन्त॑ श्री॒णामि॑ ॥ 55

इन्द्राय॑ त्वा॒ पय॑स्वते॒ पय॑स्वन्त॒ श्री॑णामि ।

इन्द्राय॑ त्वाऽऽयु॑ष्मत॒ आयु॑ष्मन्त॒ श्री॑णामि ।

तेजो॑ऽसि । तत्ते॒ प्रय॑च्छामि । तेज॑स्वदस्तु मे॒ मुखं॑ ॥

तेज॑स्वच्छि॒रो अस्तु॑ मे । तेज॑स्वान् विश्व॑तः प्रत्यङ् ।

तेज॑सा सं पि॒पृग्धि॑मा । ओजो॑ऽसि । तत्ते॒ प्रय॑च्छामि ॥ 56

ओज॑स्वदस्तु मे॒ मुखं॑ ॥ ओज॑स्वच्छि॒रो अस्तु॑ मे ।

ओज॑स्वान् विश्व॑तः प्रत्यङ् । ओज॑सा संपि॒पृग्धि॑ मा । पयो॑ऽसि ।

तत्ते॒ प्रय॑च्छामि । पय॑स्वदस्तु मे॒ मुखं॑ ॥ पय॑स्वच्छि॒रो अस्तु॑ मे ।

पय॑स्वान् विश्व॑तः प्रत्यङ् । पय॑सा संपि॒पृग्धि॑ मा ॥ 57

आयु॑रसि । तत्ते॒ प्रय॑च्छामि । आयु॑ष्मदस्तु मे॒ मुखं॑ ॥

आयु॑ष्मच्छि॒रो अस्तु॑ मे । आयु॑ष्मान् विश्व॑तः प्रत्यङ् ।

आयु॑षा संपि॒पृग्धि॑ मा । इ॒म म॑ग्न॒ आयु॑षे वर्च॑से कृ॒धि ।

प्रि॒यꣳ रे॒तो वरु॑ण सोम॒ राज॑न् । मा ते वा॑स्मा अदि॒ते शर्म॑ यच्छ ।

विश्वे॑ दे॒वा जर॑दष्टि॒ र्यथाऽ॑सत् ॥ 58

आ॒यु॒रसि॑ वि॒श्वायु॑रसि । सर्वा॒यु॒रसि॑ सर्व॒मायु॑रसि ।

यतो॒ वातो॑ मनो॒जवाः॑ ।

यतः॑ क्षर॒न्ति सि॒न्धवः॑ । तासां॑ त्वा सर्वा॒साꣳ रु॒चा ।

अ॒भिषि॑ञ्चामि वर्च॒सा । समु॒द्र इ॒वासि॑ ग॒ह्वना॑ ।

सोम॑ इ॒वास्य॑दाभ्यः । अ॒ग्निरि॑व वि॒श्वतः॑ प्र॒त्यङ् ।

सूर्य॑ इ॒व ज्योति॑षा वि॒भूः ॥ 59

अपां॑ ँयो द्रव॒णे र॒सः । तम॒हम॒स्मा आ॑मुष्याय॒णाय॑ ।

तेज॑से ब्रह्मवर्च॒साय॑ गृह्णामि । अपां॑ ँय ऊ॒र्मो र॒सः ।

तम॒हम॒स्मा आ॑मुष्याय॒णाय॑ । ओज॑से वी॒र्याय॑ गृह्णामि ।

अपां॑ ँयो म॒द्ध्यतो॑ र॒सः । तम॒हम॒स्मा आ॑मुष्याय॒णाय॑ ।

पुष्टे॑ प्र॒जन॑नाय गृह्णामि । अपां॑ ँयो य॒ज्ञियो॑ र॒सः ।

तम॒हम॒स्मा आ॑मुष्याय॒णाय॑ । आयु॑षे दी॒र्घायु॑त्वाय गृह्णामि ॥ 60 (23)

1.21 अन्न सूक्तं

अ॒हम॑स्मि प्रथम॒जा ऋ॒तस्य॑ । पूर्वं॑ दे॒वेभ्यो॑ अ॒मृत॑स्य नाभिः ।

यो मा द॑दाति स इ दे॒व मा वाः॑ । अ॒हम॑न्न म॒न्न म॑दन्तम॒ग्निः ।

पूर्व॑-म॒ग्नेरपि॑ द॒हत्यन्नं॑ । यत्तौ॑ हा॒साते॑ अ॒हमुत्तरे॑षु ।
 व्या॒त्तम॒स्य प॒शव॑-स्सु॒जंभं॑ ॥ प॒श्यन्ति॑ धी॒राः प्र॑चरन्ति॒ पाकाः॑ ॥
 जहा॑म्यन्यं न जहा॑म्यन्यं । अ॒हमन्नं॑ व॒शमि॑च्चरामि ॥ 61

स॒मा॒नम॒र्थं पर्ये॑मि भुं॒जत् । को मा॑ म॒न्नं म॒नुष्यो॑ दयेत ।
 परा॑के अ॒न्नं नि॒हितं ल्लो॒क ए॒तत् । विश्वे॑ दे॒वैः पि॒तृभि॑ गु॒प्तम॒न्नं ।
 यद॒द्यते॑ लु॒प्यते॑ यत् प॒रोप्यते॑ ॥ श॒त-त॒मीसा॑ त॒नूर्मे॑ बभूव ।
 म॒हान्तौ॑ च॒रू स॒कृद् दु॒ग्धेन॑ पप्रौ ।
 दि॒वञ्च॑ पृ॒श्निं पृ॒थि॒वीं च॑ सा॒कं ।
 तथ्सं॑-पि॒बन्तो॑ नमि॒नन्ति॑ वे॒धसः॑ । नै॒तद्भू॒यो भ॒वति॑ नो कनीयः ॥ 62

अ॒न्नं प्रा॒णम॒न्नं म॒पान॑-माहुः । अ॒न्नं मृ॒त्युं तमु॑ जी॒वातु॑ माहुः ।
 अ॒न्नं ब्र॒ह्मा॒णो ज॒रसं॑ वदन्ति । अ॒न्नमाहुः॑ प्र॒जन॑नं प्र॒जानां॑ ॥
 मो॒घ-म॒न्नं वि॒न्दते॑ अ॒प्रचे॑ताः । स॒त्यं ब्र॑वीमि व॒ध इ॒त्थस॑ तस्य ।
 ना॒र्यम॑णं पु॒ष्यति॑ नो स॒खायं॑ । के॒वला॑घो भ॒वति॑ के॒वला॑दी ।
 अ॒हं मे॒घ स्स्त॒नय॑न् वर्ष॑न्नस्मि । मा॒मद॑न्त्य-ह॒मद्म्य॑न्यान् ॥ 63

अ॒ह॒ꣳ स॒द॒मृ॒तो भ॒वामि॑ । म॒दा॒दि॒त्या अ॒धि स॒र्वे त॒पन्ति॑ ।

1.22 वा॒ख् सू॒क्तं

दे॒वीं वा॒च॒म॒ जन॑यन्त॒ यद् वा॒ग्वद॑न्ति । 64

अ॒न॒न्ता-म॒न्ता॒दधि॑ नि॒र्मि॒तां म॒हीं । यस्यां॑ दे॒वा अ॒द॒धु भो॑ज॒नानि॑ ।
एका॑क्ष॒रां द्वि॒पदा॑ꣳ षट्प॒दाञ्च॑ । वा॒चं दे॒वा उप॑जीवन्ति॒ विश्वे॑ ।
वा॒चं दे॒वा उप॑जीवन्ति॒ विश्वे॑ । वा॒चं ग॒न्ध॒र्वाः प॒शवो॑ म॒नुष्याः॑ ।
वा॒ची॒मा वि॒श्वा भु॑व॒ना-न्य॑र्पिता । सा नो॑ ह॒वं जु॑षता-मि॒न्द्र प॒त्नी ।
वा॒गक्ष॑रं प्रथ॒मजा॑ ऋ॒तस्य॑ । वेदा॑नां मा॒ता-ऽमृ॑तस्य॒ नाभिः॑ ॥ 65

सा नो॑ जुषा॒णोप॑ य॒ज्ञ मा॒गात् । अ॒व॒न्ती दे॒वी सु॒हवा॑ मे अ॒स्तु ।
या मृ॑षयो मन्त्र॒ कृ॒तो म॒नीषि॑णः । अ॒न्वैच्छ॑न् दे॒वा-स्त॑प॒सा श्र॑मेण ।
तां दे॒वीं वा॒चꣳ ह॒विषा॑ य॒जाम॑हे । सा नो॑ दधातु सु॒कृ॒तस्य॑ लो॒के ।
च॒त्वारि॑ वाक् परि॒मिता॑ प॒दानि॑ । तानि॑ वि॒दु ब्रा॑ह्म॒णा ये म॒नीषि॑णः ।
गुहा॑ त्रीणि निहि॒ता ने॒ङ्गय॑न्ति । तुरी॑यं वा॒चो म॒नुष्या॑ वदन्ति ॥ 66

1.23 श्रद्धा सूक्तं

श्रद्धया॑ ऽग्नि॑ स्समि॑ध्यते । श्रद्धया॑ वि॒न्दते॑ ह॒विः ।

श्रद्धां॑ भ॒गस्य॑ मूर्ध॒नि ।

वच॑सा वे॒दयाम॑सि । प्रि॒यञ् श्रद्धे॑ द॒दतः॑ । प्रि॒यञ् श्रद्धे॑ दि॒दास॑तः ।

प्रि॒यं भो॒जेषु॑ यज्व॒सु । इ॒दं म॑ उ॒दितं॑ कृ॒धि ।

यथा॑ दे॒वा अ॒सुरे॑षु । श्रद्धा॑ मु॒ग्रेषु॑ च॒क्रिरे॑ ॥ 67

ए॒वं भो॒जेषु॑ यज्व॒सु । अ॒स्माक॑-मु॒दितं॑ कृ॒धि ।

श्रद्धां॑ दे॒वा यज॑मानाः । वा॒यु-गो॑पा उपा॒सते॑ ।

श्रद्धाञ् हृ॒दय्य॑या-ऽऽकू॒त्या । श्रद्धया॑ हू॒यते॑ ह॒विः ।

श्रद्धां॑ प्रा॒त ह॑वामहे । श्रद्धां॑ म॒द्ध्यन्दि॑नं परि ।

श्रद्धाञ् सूर्य॑स्य नि॒मृचि॑ । श्रद्धे॑ श्रद्धा॑पये॒ हमा॑ ॥ 68

श्रद्धा॑ दे॒वान-धि॑वस्ते । श्रद्धा॑ वि॒श्व मि॒दं जग॑त् ।

श्रद्धां॑ का॒मस्य॑ मा॒तरं॑ । ह॒विषा॑ वर्द्ध॒याम॑सि ।

1.24 ब्रह्म सूक्तं

ब्रह्म॑ज॒ज्ञानं॑ प्र॒थमं॑ पु॒रस्तात्॑ । वि॒सी॒मत-स्सु॑रुचो॑ वे॒न आ॑वः ।
स बु॒द्धि॒नया॑ उप॒मा अ॑स्य वि॒ष्ठाः । स॒तश्च॑ यो॒नि-म॑स॒तश्च॑ वि॒वः ॥
पि॒ता-वि॒राजा॑ मृ॒षभो॑-र॒यीणां॑ । अ॒न्तरि॑क्षं वि॒श्वरू॑प आ॒विवेश॑ ॥ 69

तम॑र्कै॒रभ्य॑र्चन्ति व॒त्सं । ब्रह्म॑ स॒न्तं ब्रह्म॑णा व॒र्द्धय॑न्तः ॥
ब्रह्म॑ दे॒वान॒जन॑यत् । ब्रह्म॑ वि॒श्वमि॑दं जगत् ॥
ब्रह्म॑णः क्ष॒त्रं निर्मि॑तं । ब्रह्म॑ ब्राह्म॑ण आ॒त्मना॑ ॥
अ॒न्तर॑स्मि-न्नि॒मे लो॒काः । अ॒न्त वि॑श्वमि॒दं जगत्॑ ।
ब्रह्मै॒व भू॒तानां॑ ज्येष्ठं॑ । तेन॑ कोऽ॒र्हति॑ स्प॒र्द्धितु॑ ॥ 70

ब्रह्मं॑ दे॒वा-स्त्रय॑स्त्रिं॒शत् । ब्रह्म॑-न्नि॒न्द्र प्र॑जाप॒ती ।
ब्रह्म॑न् ह॒विश्वा॑ भू॒तानि॑ । ना॒वी वा॒न्त-स्स॒माहि॑ता ॥
च॒तस्र॑ आ॒शाः प्र॑चरन्त्व-॒ग्नयः॑ । इ॒मन्नो॑ य॒ज्ञन्न॑यतु प्र॒जान॑न् ।
घृ॒तं पि॒न्वन्न॑ ज॒रं सु॒वीरं॑ । ब्रह्म॑ स॒मिद् भव॑त्याहु॒तीनां॑ ॥

1.25 गो सूक्तं

आगावो॑ अ॒गम॒न्नु॒त भ॒द्र-म॒क्रन् । सी॒दन्तु॑ गो॒ष्ठे-र॒णय॑न्त्व॒स्मे ॥ 71

प्र॒जाव॑तीः पु॒रु रू॒पा इ॒ह स्युः॑ । इ॒न्द्राय॑ पू॒र्वी रु॒षसो॑ दु॒हानाः॑ ।
 इ॒न्द्रो यज्व॑ने पृ॒णते॑ च शि॒क्षति॑ । उपे॒द्ददा॑ति न स्वं मु॒षाय॑ति ।
 भू॒यो भू॒यो रयि॑मिदस्य॒ वर्द्ध॑यन् । अ॒भिन्ने॑ खि॒ल्ले नि॑दधाति दे॒वयुं॑ ।
 न ता॑ न॒शन्ति॑ न ता॑ अ॒र्वा ॥ 72

गा॒वो भ॒गो गा॒व इ॒न्द्रो मे॑ अ॒च्छात् । गा॒व स्सो॑मस्य प्रथ॒मस्य॑ भ॒क्षः ।
 इ॒मा या गा॒व-स्स॑जना॒स इ॒न्द्रः । इ॒च्छामी॑-बृ॒दा मन॑सा-चि॒दिन्द्रं॑ ॥
 यू॒यं गा॒वो मे॑दयथा कृ॒शज्जि॑त् ।
 अ॒श्ली॒लं चि॑त् कृ॒णु॒था सु॒प्रती॑कं ॥ 73

भ॒द्रं गृ॒हं कृ॑णुथ भ॒द्र वा॒चः । बृ॒हद्वो॑ वय॒ उच्य॑ते स॒भासु॑ ।
 प्र॒जाव॑ती स्सू॒यव॑सꣳ-रि॒शन्तीः॑ ॥ शु॒द्धा अप॑ स्सुप्रपा॒णे पि॑बन्तीः ।
 मा॒व स्ते॒न ई॒शत॑ माघशꣳसः । परि॒वो हे॒ती रु॒द्रस्य॑ वृ॒ज्यात् ।

उ॒पे॒द-मु॒प-प॒र्च॒नं । आ॒सु गो॒षू॒प पृ॒च्य॒तां । उ॒प॒र्ष॒भ॒स्य॒ रे॒त॒सि ।
उ॒पे॒न्द्र॒ तव॒ वी॒र्ये ॥ 74 (24)

1.26 सूर्या चन्द्रमसा सूक्तं

ता सूर्या चन्द्रमसा विश्व-भृ॒त्त॒मा म॒हत् । ते॒जो व॒सु॒म॒द्रा॒ज॒तो दि॒वि ।
सा॒मा॒त्मा॒ना च॒र॒त स्साम-चा॒रि॒णा । य॒यो॒र्व्र॒तं न॒म॒मे जा॒तु दे॒व॒योः ।
उ॒भा॒व॒न्तौ प॒रि॒या॒त अ॒म्य॒ । दि॒वो न र॒श्मी॑ स्त॒नु॒तो-व्य॒र्ण॒वे ।
उ॒भा भु॒व॒न्ती भु॒व॒ना क॒वि॒क्र॒तू । सूर्या न च॒न्द्रा च॒र॒तो ह॒ता॒म॒ती ।
प॒ती॒द्यु॒मद् वि॒श्व-वि॒दा उ॒भा दि॒वः ।
सूर्या उ॒भा च॒न्द्र॒म॒सा वि॒च॒क्ष॒णा ॥ 75

वि॒श्व॒वा॒रा व॒रि॒वो भा व॒रे॒ण्या । ता नो॒ऽव॒तं म॒ति॒म॒न्ता म॒हि॒व्र॒ता ।
वि॒श्व व॒प॒री प्र॒त॒र॒णा त॒र॒न्ता । सु॒व॒र्वि॒दा दृ॒श॒ये भू॒रि र॒श्मी ।
सूर्या हि च॒न्द्रा व॒सु॒त्वेष-द॒र्श॒ता । म॒न॒स्वि॒नो ऽभा॒नु॒च॒र॒तो॒नु-सं॒दि॒वं ।
अ॒स्य श्र॒वो न॒द्य स्स॒प्त बि॒भ्र॒ति । द्या॒वा क्षा॒मा पृ॒थि॒वी द॒र्श॒तं व॒पुः ।
अ॒स्मे सूर्या च॒न्द्र॒म॒सा-ऽभि॒च॒क्षे ।
श्र॒द्धे॒क-मि॒न्द्र च॒र॒तो वि॒च॒तु॒रं ॥ 76

पूर्वापरं चरतो माय यैतौ । शिशू क्रीडन्तौ परियातो अध्वरं ।
 विश्वान्यन्यो भुवना ऽभिचष्टे ॥ ऋतूनन्यो विदधज्जायते पुनः ।
 हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासां ५ राजा ॥
 यासां देवा रिशवेन मा चक्षुषा पश्यत ।
 आपो भद्रा आदित्यश्यामि । 77

1.27 नासदासीय सूक्तं

नासदासीन्नो सदासीत्तदानीं ॥ नासीद्रजो नो व्योमा-परोयत् ।
 किमा वरीवः कुहकस्य शर्मन् ।
 अंभः किमासीद्-गहनं गभीरं ॥ 78
 न मृत्यु-रमृतं तर्हि न । रात्रिया अह आसीत् प्रकेतः ।
 आनीद वात ७ स्वधया तदेकं ॥ तस्माद्भान्यन् न परः किंचनास ।
 तम आसी-त्तमसा गूढमग्रे प्रकेतं । सलिल ५ सर्व मा इदं ।
 तुच्छे नाभवपिहितं यदासीत् । तमसस् तन्महिना जायतैकं ॥
 कामस्तदग्रे समवर्त्तताधि । मनसो रेतः प्रथमं यदासीत् ॥ 79

स॒ तो ब॒न्धु॒म॒स॒ति॒ नि॒र॒वि॒न्द॒न् । ह॒दि-प्र॒ती॒ष्या॒ क॒व॒यो म॒नी॒षा ।
ति॒र॒श्ची॒नो॒ वि॒त॒तो र॒श्मि-रे॒षां । अ॒ध॒स्वि॒दा॒सी(३) दु॒परि॒स्वि॒दा॒सी(३)त् ।
रे॒तो॒धा आ॒सन् म॒हि॒मान॑ आ॒सन् ।
स्व॒धा अ॒व॒स्तात् प्र॒य॒तिः पर॒स्तात् ॥
को अ॒ब्धा वे॒द॒क इ॒ह प्र॒वो॒चत् । कु॒त आ॒जा॒ता कु॒त इ॒यं वि॒सृ॒ष्टिः ।
अ॒र्वाग् दे॒वा अ॒स्य वि॒स॒र्ज॒नाय॑ । अ॒था को वे॒द य॒त आ ब॒भूव॑ ॥ 80

इ॒यं वि॒सृ॒ष्टि र्य॒त आ॒ब॒भूव॑ । य॒दि वा द॒धे य॒दि वा न॑ ।
यो अ॒स्याद्ध्य॑क्षः पर॒मे व्यो॑मन् । सो अ॒ङ्गवे॒द य॒दि वा न वे॒द ।
किञ्चि॒द्वि॒द्वन् क॒ उ॒स वृ॒क्ष आ॒सीत् । य॒तो द्या॒वा पृ॒थि॒वी नि॒ष्ट॒क्षुः ।
म॒नी॒षि॒णो म॒न॒सा पृ॒च्छ॒ते दु॒तत् । य॒द॒द्ध्य॒ति॒ष्ठद् भु॒व॒ना॒नि धा॒र॒यन् ।
ब्र॒ह्म॒व॒नं ब्र॒ह्म स॒ वृ॒क्ष आ॒सीत् । य॒तो द्या॒वा पृ॒थि॒वी नि॒ष्ट॒क्षुः ॥ 81

म॒नी॒षि॒णो म॒न॒सा वि॒ब्र॒वीमि॑ वः । ब्र॒ह्माद्ध्य॒ति॒ष्ठद् भु॒व॒ना॒नि धा॒र॒यन् ।

1.28 भाग्य सूक्तं

प्रा॒त॒र॒ग्निं प्रा॒त॒रि॒न्द्रं ह॒वाम॑हे । प्रा॒त॒ मि॒त्रा व॑रुणा प्रा॒त॒र॒श्वि॒ना ॥
प्रा॒त॒ र्भ॒गं पू॒षणं॑ ब्र॒ह्म॒ण॒स्प॒तिं । प्रा॒त॒स्सो॒म मु॒त रु॒द्रं हु॒वेम॑ ॥

प्रा॒तर्जि॑तं भ॒गमु॒ग्रं हु॑वेम । व॒यं पु॒त्रमदि॑ते॒र्यो वि॑ध॒र्त्ता ।
आ॒ध्रश्चि॒द्वं म॒न्यमा॑न-स्तु॒रश्चि॑त् । रा॒जा चि॒द्वं भ॒गं भ॒क्षीत्या॑ह ॥ 82

भ॒गप्र॑णे॒त-भ॒गस॑त्य॒राधः॑ । भ॒गेमां॑ धि॒यमु॑द-व॒दद॑न्नः ।
भ॒गप्र॑णो॒ जन॑य गो॒भिरश्वैः॑ ॥ भ॒ग प्र॑नृ॒भि नृ॑वन्त॒स्स्याम॑ ॥
उ॒तेदा॑नीं भ॒गव॑न्त॒स्स्याम॑ । उ॒त प्र॑पि॒त्व उ॒त म॑द्ध्ये अ॒ह्नां ॥
उ॒तोदि॑ता म॒घव॑न्थ्-सूर्य॑स्य । व॒यं दे॒वानां॑ सु॒मतौ॑ स्याम ॥
भ॒गए॒व भ॒गवा॑ अस्तु दे॒वाः । तेन॑ व॒यं भ॒गव॑न्त॒ स्स्याम॑ । 83

त॒न्त्वा भ॒ग सर्व॑ इज्जो॒हवी॑मि । स॒नो भ॒ग पु॒र ए॒ता भ॒वेह॑ ॥
स॒मध्व॑रा-योष॒सोऽन॑मन्त । द॒धिक्रा॑वे॒व शु॑चये प॒दाय॑ ।
अ॒र्वाची॑नं व॒सुवि॑दं भ॒गन्नः॑ । रथ॑मिवाश्वा वा॒जिन॑ आव॒हन्तु॑ ॥
अश्वा॑वती गो॒मती॑ न उ॒षासः॑ । वी॒रव॑ती-स्सद॑मुच्छन्तु भ॒द्राः ।
घृ॒तं दु॒हाना॑ वि॒श्वतः॑ प्रपी॑नाः । यू॒यं पा॑त स्व॒स्ति-भि॒स्सदा॑नः ॥ 84 (25)

1.29 नक्षत्र सूक्तं(वाक्यं)

1.नक्षत्रं – कृत्तिका

देवता – अग्निः

अ॒ग्नि॒र्नः॑ पा॒तु कृ॒त्ति॒काः । नक्ष॑त्रं दे॒वमि॑न्द्रि॒यं । इ॒दमा॑सां-वि॒चक्ष॑णं ।
ह॒वि॒रासं॑ जु॒होत॑न । यस्य॑ भा॒न्ति रश्म॑यो यस्य॑ के॒तवः॑ ।
यस्ये॒मा वि॒श्वा भु॑वनानि॒ सर्वा॑ । स कृ॒त्ति॒का भि॒रभि-सँव॑सानः ।
अ॒ग्नि॒र्नो दे॒वस्सु॑वि॒ते द॑धातु ॥ 1

2. नक्षत्रं – रोहिणी

देवता – प्रजापतिः

प्र॒जाप॑ते रोहि॒णी वे॒तु प॒त्नी॑ । वि॒श्वरू॑पा बृ॒हती चि॒त्रभा॑नुः । 85
सा नो॑ य॒ज्ञस्य॑ सु॒वि॒ते द॑धातु । यथा॑ जी॒वेम॑ श॒रद॑स्स॒वीराः॑ ।
रोहि॒णी दे॒व्युद॑गात् पु॒रस्ता॑त् । वि॒श्वा रू॒पाणि॑ प्र॒तिमो॑द॒माना॑ ।
प्र॒जाप॑ति॒ ह॒विषा॑ वर्धयन्ती । प्रि॒या दे॒वाना॑-मु॒पया॑तु य॒ज्ञं ॥ 2

3.नक्षत्रं – मृगशीर्षः

देवता – सोमः

सोमो॑ रा॒जा मृ॑गशी॒र्षेण॑ आ॒गन् । शि॒वं नक्ष॑त्रं प्रि॒यम॑स्य॒ धाम॑ ।
आ॒प्याय॑मानो बहु॒धा जने॑षु । रे॒तः प्र॒जां य॑ज॒माने॑ द॒धातु॑ । 86
य॒त्ते नक्ष॑त्रं मृ॑गशी॒र्षम॑स्ति । प्रि॒यं रा॒जन् प्रि॒यत॑मं प्रि॒याणां॑ ।
तस्मै॑ ते सोम॑ ह॒विषा॑ वि॒धेम॑ । श॒न्न ए॒धि द्वि॒पदे॑ शंचतु॒ष्पदे॑ ॥ 3

4. नक्षत्रं – आर्द्रादेवता – रुद्रः

आ॒र्द्रया॑ रु॒द्रः प्र॑थ॒मा न॑ ए॒ति । श्रे॒ष्ठो दे॒वानां॑ प॒तिर॑घ्नियानां॑ ।
 नक्ष॑त्रमस्य ह॒विषा॑ वि॒धेम । मा नः॑ प्र॒जाꣳ री॑रिषन् मोत वी॒रान् ।
 हे॒ती रु॒द्रस्य॑ परि॒णो वृ॑णक्तु । आ॒र्द्रा नक्ष॑त्रं जुषताꣳ ह॒विर्नः॑ । 87
 प्र॒मुञ्च॑मानौ दु॒रितानि॑ वि॒श्वा । अ॒पाघ॑शꣳ सन्नु॒दता॑मरातिं ॥ 4

5. नक्षत्रं – पुनर्वसुदेवता – अदितिः

पुन॑र्नो दे॒व्यदि॑तिः-स्पृ॒णोतु॑ । पुन॑र्वसू नः पुन॑रेतां य॒ज्ञं ।
 पुन॑र्नो दे॒वा अ॒भिय॑न्तु स॒र्वे । पुनः॑ पुन॑र्वो ह॒विषा॑ यजामः ।
 ए॒वा न दे॒व्य-दि॑तिर-न॒र्वा । वि॒श्वस्य॑ भ॒र्त्री ज॑गतः प्र॒तिष्ठा ।
 पुन॑र्वसू ह॒विषा॑ वर्धयन्ती । प्रि॒यं दे॒वाना॑-म॒प्येतु॑ पाथः ॥ 5 (88)

6. नक्षत्रं – पुष्यःदेवता – बृहस्पतिः

बृ॒हस्प॑तिः प्र॒थम॑ञ्जायमानः । ति॒ष्यं नक्ष॑त्रम॒भि सं॑बभूव ।
 श्रे॒ष्ठो दे॒वानां॑ पृ॒तना॑सु जि॒ष्णुः । दि॒शो नु॑ सर्वा॒ अभ॑यन्नो अस्तु ।
 ति॒ष्यः पु॒रस्ता॑दु॒त म॑ध्यतो नः । बृ॒हस्प॑ति॒र्नः परि॑पातु प॒श्चात् ।
 बा॒धे ता॑न् द्वे॒षो अभ॑यं कृणुतां । सु॒वीर्य॑स्य प॒तय॑स्याम ॥ 6

7. नक्षत्रं – आश्रेषं

देवता – सर्पाः

इ॒दं॑ स॒र्पेभ्यो॑ ह॒विर॑स्तु जु॒ष्टं॑ । आ॒श्रेषा॑ ये॒षा म॑नु॒यन्ति॑ चे॒तः॑ । 89
ये अ॒न्तरि॑क्षं पृ॒थि॒वीं-क्षि॑यन्ति । ते॒न स्स॒र्पासो॑ ह॒वमा॑गमि॒ष्ठाः ।
ये रो॑च॒ने सूर्य॑स्यापि सर्पाः । ये दि॒वं दे॒वीम॑नु-सञ्चरन्ति ।
येषा॑मा॒श्रेषा॑ अ॒नु॒यन्ति॑ का॒मं॑ । तेभ्य॑-स्स॒र्पेभ्यो॑ म॒धु-म॑ज्जुहोमि ॥ 7

8. नक्षत्रं – मघा

देवता – पितरः

उ॒प॒हू॒ताः पि॒तरो॑ ये म॒घासु॑ । म॒नो॑ज॒वस॑-स्सु॒कृत॑-स्सु॒कृ॒त्याः ।
ते नो॑ नक्ष॒त्रे ह॒वमा॑गमि॒ष्ठाः । स्व॒धाभि॑ र्य॒ज्ञं प्र॑यतं जुषन्तां । 90
ये अ॒ग्नि॒दग्धा॑ येऽन॒ग्नि-दग्धाः॑ । येऽमु॑ल्लो॒कं पि॒तरः॑ क्षि॒यन्ति॑ ।
या॒ञ्च वि॒द्यया॑ उ॒ च न॑ प्रवि॒द्य । म॒घासु॑ य॒ज्ञं सु॒कृतं॑ जुषन्तां ॥ 8

9. नक्षत्रं – पूर्वफल्गुनी

देवता – अर्यमा

ग॒वां प॒तिः फ॒ल्गुनी॑-नाम॒सि त्वं॑ । तद॑ र्य॒मन् व॒रुण॑ मि॒त्र चारु॑ ।
त॒न्वा व॒यं स॒नितार॑ स॒नीनां॑ । जी॒वा जी॒वन्त॑मु॒प सँवि॑शेम ।
ये॒नेमा॑ वि॒श्वा भु॒वनानि॑ सज्जिता । यस्य॑ दे॒वा अ॒नुसँ॑य्यन्ति चे॒तः॑ । 91
अ॒र्य॒मा रा॒जाऽज॒रस्तु॑ वि॒ष्मान् । फ॒ल्गुनी॑ना-मृष॒भो रो॑रवीति ॥ 9

10. नक्षत्रं – उत्तर फल्गुनी

देवता – भगः

श्रेष्ठो देवानां भगवो भगासि । तत्त्वा विदुः फल्गुनी-स्तस्य वित्तात् ।
 अस्मभ्यं-क्षत्रमजरं सुवीर्यं । गोमदश्च-वदुपसन्नु-देह ।
 भगोह दाता भग इत्प्रदाता । भगो देवीः फल्गुनी-राविवेश ।
 भगस्येत्तं प्रसवं गमेम । यत्र देवै-स्सधमादं मदेम । ॥ 10/ 92

11. नक्षत्रं – हस्तः

देवता – सविता

आयातु देव-स्सवितो पयातु । हिरण्ययेन सुवृता रथेन ।
 वहन् हस्तं सुभगं विद्वनापसं । प्रयच्छन्तं पपुरिं पुण्यमच्छ ।
 हस्तः प्रयच्छ त्वमृतं वसीयः । दक्षिणेन प्रतिगृभीम एनत् ।
 दातार-मद्य सविता विदेय । यो नो हस्ताय प्रसुवाति यज्ञं ॥ 11

12. नक्षत्रं – चित्रा

देवता – त्वष्टा

त्वष्टा नक्षत्र-मभ्येति चित्रां । सुभं ससं-युवतिं रोचमानां । 93
 निवेशयन्न-मृतान् मर्त्यांश्च । रूपाणि पिंशन् भुवनानि विश्वा ।
 तन्नस्त्वष्टा तदु चित्रा विचष्टां । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यं ।
 तन्नः प्रजां वीरवतीं सनोतु । गोभिर्नो अश्वै-स्समनक्तु यज्ञं ॥ 12

13. नक्षत्रं – स्वाती

देवता – वायुः

वा॒यु न॑क्ष॒त्र-म॒भ्येति॑ नि॒ष्ट्यां॑ । ति॒ग्मशृ॑ङ्गो वृ॒षभो॑ रो॒रुवा॑णः ।
स॒मीर॑यन् भुव॒ना मा॑तरि॒श्वा । अप॒ द्वेषा॑ऽसि नुद-ताम॒रातीः॑ । 94
तन्नो॑ वा॒यस्तदु॑ नि॒ष्ट्या श्रृ॑णोतु । तन्नक्ष॒त्रं भू॒रिदा॑ अस्तु॒ मह्यं॑ ।
तन्नो॑ दे॒वासो॒ अनु॑ जानन्तु॒ कामं॑ । यथा॑ तरे॒म दुरि॑तानि॒ विश्वा॑ ॥ 13

14. नक्षत्रं – विशाखा

देवता – इन्द्राग्नीः

दूर॑म-स्मच्छ॒त्रवो॑ यन्तु॒ भीताः॑ । तदिन्द्रा॒ग्नी कृ॑णुतां॒ तद् विशा॑खे ।
तन्नो॑ दे॒वा अनु॑मदन्तु॒ यज्ञं॑ । प॒श्चात् पु॒रस्ता॑-दभय॒न्नो अस्तु॑ ।
नक्ष॑त्राणा-मधि॒पत्नी॑ विशा॒खे । श्रेष्ठा॑-विन्द्रा॒ग्नी भुव॑नस्य गो॒पौ । 95
विषू॑च-श॒शत्रू॑नप-बा॒धमा॑नौ । अप॒क्षुध॑-न्नुद॒ताम॑रातिं । ॥ 14

15. पौर्णमासि

पूर्णा॑ प॒श्चादु॑त पूर्णा॑ पु॒रस्ता॑त् । उन्म॒ध्यतः॑ पौ॒र्णमा॑सी जिगाय ।
तस्यां॑ दे॒वा अधि॑ स॒वस॑न्तः । उ॒त्तमे॑ नाक॒ इह॑ मादयन्तां ।
पृ॒थ्वी सु॒वर्चा॑ युव॒ति-स्सजो॑षाः । पौ॒र्णमा॑स्युदगा-च्छो॒भमा॑ना ।
आ॒प्याय॑-यन्ती दुरि॒तानि॑ विश्वा ।
उरुं॑ दु॒हां यँज॑मानाय॒ यज्ञं॑ ॥ 15/96 (26)

16.नक्षत्रं – अनूराधा**देवता – मित्रः**

ऋ॒द्ध्य॑स्म ह॒व्यै न॑म॒सोप॑-सद्य । मि॒त्रं दे॒वं मि॒त्रधे॑य॒न्नो अ॑स्तु ।
 अ॒नू॒रा॒धा न॑ ह॒विषा॑ व॒र्द्धय॑न्तः । श॒तं जी॑वेम श॒रद॑स्स॒वीराः॑ ।
 चि॒त्रं-न॑क्ष॒त्र-मु॒दगा॑त् पु॒रस्ता॑त् । अ॒नू॒रा॒धा स॒ इति॑ यद् वद॑न्ति ।
 तन्मि॒त्र ए॒ति प॒थिभि॑ दे॒व्यानैः॑ । हि॒रण्य॑यै वि॒ततै॑-र॒न्तरि॑क्षे ॥ 16

17.नक्षत्रं – ज्येष्ठा**देवता – इन्द्रः**

इ॒न्द्रो ज्ये॑ष्ठा म॒नु न॑क्ष॒त्रमे॑ति । यस्मि॑न् वृ॒त्रं वृ॑त्र॒ तूर्ये॑ त॒तार॑ । 97
 तस्मि॑न् व॒य-म॒मृतं॑ दु॒हानाः॑ । क्षु॒धन्त॑रेम॒ दुरि॑तिं॒ दुरि॑ष्टिं ।
 पु॒र॒न्द॒राय॑ वृष॒भाय॑ धृ॒ष्णावे॑ । अ॒षाढा॑य स॒हमा॑नाय मी॒ढुषे॑ ।
 इ॒न्द्राय॑ ज्ये॑ष्ठा म॒धुम॑द्दु॒हाना॑ । उ॒रुं कृ॑णोतु॒ यज॑मानाय लो॒कं ॥ 17

18.नक्षत्रं – मूलं**देवता – प्रजापतिः**

मू॒लं प्र॒जां वी॒रव॑तीं वि॒देय॑ । प॒राच्ये॑तु नि॒ऋतिः॑ प॒राचा॑ ।
 गो॒भि न॑क्ष॒त्रं प॒शुभि॑-स्स॒मक्तं॑ । अ॒ह भू॑याद् यज॑मानाय म॒ह्यं ॥ 98
 अ॒हर्नो॑ अ॒द्य सु॑वि॒ते द॑धातु । मू॒लं न॑क्ष॒त्रमि॒ति यद् वद॑न्ति ।
 प॒राचीं॑ वा॒चा नि॒ऋतिं॑ नु॒दामि॑ । शि॒वं प्र॒जायै॑ शि॒वम॑स्तु म॒ह्यं ॥ 18

19.नक्षत्रं – पूर्वाषाढा

देवता – आपः

या दि॒व्या आपः॑ पय॒सा सं॒ब॒भू॒वुः । या अ॒न्तरि॑क्ष उ॒त पा॒र्त्थि॒वीर्याः॑ ।
या॒सा॒म॒षा॒ढा अ॒नु॒य॒न्ति॑ का॒मं॑ ॥ ता न आपः॑ श॒ऽ स्यो॒ना भ॑वन्तु ।
याश्च॑ कू॒प्या याश्च॑ ना॒द्या-स्स॒मु॒द्रि॒याः॑ ॥
याश्च॑ वै॒श॒न्ती॒रुत॑ प्रा॒स॒ची॒र्याः॑ । 99

या॒सा॒म॒षा॒ढा म॒धु भ॑क्षयन्ति । ता न आपः॑ श॒ऽ स्यो॒ना भ॑वन्तु ॥ 19

20.नक्षत्रं – उत्तराषाढा

देवता – विश्वेदेवाः

तन्नो॑ वि॒श्वे उप॑ शृण्वन्तु दे॒वाः । तद॑षा॒ढा अ॒भिसं॑ य॒न्तु य॒ज्ञं ।
तन्न॑क्ष॒त्रं प्र॒थतां॑ प॒शुभ्यः॑ । कृ॒षि वृ॒ष्टि र्य॑ज॒मानाय॑ कल्पतां ।
शु॒भ्राः क॒न्या यु॒वतय॑-स्सु॒पे॒शसः॑ । क॒र्म॒कृत॑-स्सु॒कृतो॑ वी॒र्या॑वतीः ।
वि॒श्वान् दे॒वान् ह॒विषा॑ वर्द्धयन्तीः ।
अ॒षा॒ढाः का॒म मु॒पया॑न्तु य॒ज्ञं ॥ 20/100

21.नक्षत्रं – अभिजिद्

देवता – ब्रह्मा

यस्मिन् ब्र॒ह्माऽभ्य॑जय॒त् सर्व॑मेतत् । अ॒मुञ्च॑ लो॒क मि॒दमू॒च सर्व॑ ।
तन्नो॑ नक्ष॒त्र-म॒भि॒जिद् वि॒जित्य॑ । श्रि॒यं द॒धात्व॑-ह॒णी॒यमा॑नं ।

उ॒भौ लो॒कौ ब्र॒ह्म॒णा स॒ज्जि॒तेमौ॑ । तन्नो॑ नक्ष॒त्र-म॒भिजि॒द् विच॑ष्टां ।
तस्मिन् व॒यं पृ॒तना॒स्सं ज॑येम । तन्नो॑ दे॒वासो॑ अ॒नुजा॒नन्तु॑ का॒मं ॥ 21

22. नक्षत्रं – श्रवणं

देवता – विष्णुः

शृ॒ण्वन्ति॑ श्रो॒णा-म॒मृत॑स्य गो॒पां ।
पु॒ण्याम॑स्या॒ उप॑शृ॒णोमि॑ वा॒चं ॥ 101
म॒हीं दे॒वीं वि॑ष्णुपत्नी म॒जूर्या॑ । प्र॒तीची॑ मे॒नाꣳ ह॒विषा॑ य॒जामः॑ ।
त्रे॒धा वि॑ष्णु-रु॒रुगा॒यो वि॑च॒क्रमे॑ । म॒हीं दि॒वं पृ॒थि॒वी-म॒न्तरि॑क्षं ।
तच्छ्रो॒णैति॑ श्रव॒-इच्छ॑माना ।
पु॒ण्यꣳ श्लो॒कं य॑ज॒मानाय॑ कृ॒ण्वती॑ ॥ 22

23. नक्षत्रं – श्रविष्ठा

देवता – वसवः

अ॒ष्टौ दे॒वा व॑स॒वस्सो॒म्यासः॑ । च॒तस्रो॑ दे॒वी र॒जराः॑ श्रवि॒ष्ठाः ।
ते य॒ज्ञं पा॑न्तु र॒जसः॑ प॒रस्ता॑त् । सं॒वँथ्स॑री॒ण-म॒मृतꣳ स्व॑स्ति । 102
य॒ज्ञं नः॑ पा॑न्तु व॒सवः॑ पु॒रस्ता॑त् । दक्षि॒णतो॑-ऽभि॒यन्तु॑ श्रवि॒ष्ठाः ।
पु॒ण्यन्न॑क्ष॒त्रम॒भि सँवि॑शाम । मा नो॑ अ॒राति॑-र॒घशꣳ सा॒गन् ॥ 23

24.नक्षत्रं – शतभिषक्

देवता – वरुणः

क्ष॒त्रस्य॑ रा॒जा वरु॑णोऽधि॒राजः॑ । नक्ष॑त्राणां॒ शत॑भिषग् वसिष्ठः ।
तौ दे॒वेभ्यः॑ कृ॒णुतो॑ दी॒र्घमायुः॑ । शत॑ सह॒स्रा भेष॑जानि धत्तः ।
यज्ञ॑न्नो रा॒जा वरु॑ण उप॒यातु॑ । तन्नो॑ विश्वे॑ अ॒भिसँय्य॑न्तु दे॒वाः । 103
तन्नो॑ नक्ष॑त्रं॒ शत॑भिषग् जुषा॒णं । दी॒र्घमायुः॑ प्रति॒रद् भेष॑जानि ॥ 24

25.नक्षत्रं – पूर्वप्रोष्ठपदा

देवता – अजयेकपादः

अज॑ एक॒पा- दु॒दगात् पुर॑स्तात् ॥ वि॒श्वा भू॒तानि॑ प्रति॒ मोद॑मानः ।
तस्य॑ दे॒वाः प्र॒सवं॑ य॒न्ति सर्वे॑ ॥ प्रोष्ठ॑पदासो अ॒मृत॑स्य गो॒पाः ।
वि॒भ्राज॑मान-स्समि॒धा न उ॒ग्रः । आ॒न्तरि॑क्ष-मरु॒हद-ग॒न्धां ।
तं सूर्य॑ दे॒व-म॒जमे॑कपादं । प्रोष्ठ॑पदासो अ॒नुय॑न्ति सर्वे ॥ 25 / 104

26.नक्षत्रं – उत्तरप्रोष्ठपदा

देवता – अहिर्बुद्धिधनयः

अहि॑ बु॒द्धिध॒नयः॑ प्रथ॒मान ए॒ति । श्रेष्ठो॑ दे॒वाना॑मु॒त मा॑नुषाणां ।
तं ब्रा॒ह्मणा॑-स्सो॒मपा॑-स्सो॒म्यासः॑ । प्रोष्ठ॑पदासो अ॒भिर॑क्षन्ति सर्वे ॥
च॒त्वार॑ एक॒मभि॑ कर्म दे॒वाः । प्रोष्ठ॑पदास इति॒ यान् वद॑न्ति ।
ते बु॒द्धिनि॑यं परिष॒द्य स्तु॑वन्तः । अहि॑ रक्षन्ति॒ नम॑सोप सद्य ॥ 26

27.नक्षत्रं – रेवती**देवता – पूषा**

पू॒षा रे॒वत्य॑न्वेति॑ प॒न्थां॑ । पु॒ष्टि॒पती॑ प॒शुपा॑ वाज॑ब॒स्त्यौ । 105
 इ॒मानि॑ ह॒व्या प्र॑यता जुषा॒णा । सु॒गैर्नो॑ या॒नैरु॑पयातां य॒ज्ञं ।
 क्षु॒द्रान् प॒शून् र॑क्षतु रेवती॑ नः । गा॒वो नो॑ अ॒श्वाँ अ॒न्वे॑तु पू॒षा ।
 अ॒न्नँ र॑क्षन्तौ बहु॒धा वि॑रूपं । वाजँ॑ स॒नुतां॑ य॒जमा॑नाय य॒ज्ञं ॥ 27

28 नक्षत्रं – अश्विनी**देवता – अश्विनी देवौ**

तद॒श्विना॑-व॒श्वयु॑जो-पयातां । शु॒भङ्ग॑मि॒ष्टौ सु॒यमे॑भिर॒श्वैः॑ ।
 स्व॒न्नक्ष॑त्रँ ह॒विषा॑ यजन्तौ । म॒ध्वा-सं॑पृ॒क्तौ य॒जुषा॑ स॒म॒क्तौ । 106
 यौ दे॒वानां॑ भि॒षजौ॑ ह॒व्यवा॑हौ । वि॒श्वस्य॑ दू॒ता-व॒मृत॑स्य गो॒पौ ।
 तौ नक्ष॑त्रं-जुजुषा॒णो-पयातां । नमो॑ऽश्वि॒भ्यां कृ॑णुमो-ऽश्व॒युग्भ्यां॑ ॥ 28

29.नक्षत्रं – अपभरणी**देवता – यमः**

अप॑ पा॒प्मानं॑ भ॒रणी॑ भ॒रन्तु॑ । तद् य॒मो रा॒जा भ॑गवान् वि॒च॒ष्टां ।
 लो॒कस्य॑ रा॒जा म॒हतो॑ म॒हान् हि॑ । सु॒ग॒न्नः प॒न्था॒मभ॑यं कृ॒णोतु॑ ।
 यस्मिन्॑ नक्ष॒त्रे य॒म ए॒ति रा॒जा॑ । यस्मि॒न्नेन॑-म॒भ्यर्षि॑चन्त दे॒वाः ।
 तद॑स्य चि॒त्रँ ह॒विषा॑ यजाम । अप॑ पा॒प्मानं॑ भ॒रणी॑ भ॒रन्तु॑ ॥ 29

---

30. अमावासि

निवेश॑नी॒ यत्ते॑ दे॒वा अ॒दधुः॑ । 107

31. चन्द्रमा

नवो॑ नवो॑ भवति॒ जाय॑मानो॒ यमा॑दित्या॒ अ॒शुमा॑-प्याय॑यन्ति ।

32. अहो रात्री

ये वि॒रूपे॑ स॒मन॑सा सं॒व्यँय॑न्ती । स॒मानं॑ तन्तुं॑ परि॒ता-त॑नातै॑ ।
वि॒भू प्र॒भू अ॒नुभू॑ वि॒श्वतो॑ हुवे । ते नो॒ नक्ष॑त्रे हव॒माग॑-मेतं॑ ।
वयं॑ दे॒वी ब्र॒ह्मणा॑ संवि॑दानाः । सु॒रत्ना॑सो दे॒ववी॑तिं॒ दधा॑नाः । 108
अ॒हो॒रा॒त्रे ह॒विषा॑ व॒र्द्धय॑न्तः । अति॑ पा॒प्मान॑-मति॑मु॒क्त्या ग॑मेम ॥

33. उषा

प्र॒त्युव॑ दृ॒श्याय॑ती । व्यु॒च्छन्ती॑ दु॒हिता॑ दि॒वः ।
अ॒पो म॒ही वृ॑णुते चक्षु॑षा । तमो॑ ज्योति॑ष्-कृ॒णोति॑ सू॒नरी॑ ।
उ॒दु स्त्रि॑या॒स्सच॑ते॒ सूर्यः॑ । स चा॑ उ॒द्यन्न॑क्ष॒त्र म॑र्चि॒मत् ।
तवे॑ दु॒षो व्यु॑षि॒ सूर्य॑स्य च । सं॒भक्ते॑न॒ गमे॑महि ॥ 109

34. नक्षत्रः

तन्नो॑ नक्ष॑त्र मर्चि॑मत् । भानु॑मत्तेज॑ उच्छ॑रत् ।
 उप॑यज्ञ-मिहा॑गमत् । प्रनक्ष॑त्राय दे॒वाय॑ । इन्द्रा॑ येन्दु॑ हवामहे ।
 स न॑ स्सवि॒ता सु॑वथ् स॒निं । पु॒ष्टिदां॑ वी॒रव॑त्तमं ॥

35. सूर्यः

उ॒दु॒त्यं चि॒त्रं ॥ 110

36. अदितिः

अ॒दि॒तिर्न॑ उरु॒ष्यतु॑ म॒हीमू॒षु मा॒तरं॑ ॥

37. विष्णुः

इ॒दं वि॒ष्णु प्र॑तद्वि॒ष्णुः ॥ 111

38. अग्निः

अ॒ग्निर् मू॒र्धा भुवः॑ ॥

39. अनुमती

अनु॑नो-ऽद्यानु॑मति-रन्विदनु॑मते॒ त्वं ॥

40. हव्यवाहः (अग्निः)

ह॒व्य वा॒ह॒ स्वि॑ष्टं ॥ 112

1.30 नक्षत्र उपहोम मन्त्राः

1. कृत्तिका

अ॒ग्नये॒ स्वाहा॒ कृ॒त्ति॒काभ्य॒ स्स्वाहा॑ । अ॒ंबायै॒ स्वाहा॑ दु॒लायै॒ स्वाहा॑ ।
नि॒तल्यै॒ स्वाहा॑ ऽभ्र॒यन्त्यै॒ स्वाहा॑ । मे॒घय॒न्त्यै॒ स्वाहा॑ वर्ष॒यन्त्यै॒ स्वाहा॑ ।
चु॒पु॒णीकायै॒ स्वाहा॑ ॥

2. रोहिणी

प्र॒जाप॒तये॒ स्वाहा॑ रो॒हि॒ण्यै॒ स्वाहा॑ ।
रो॒च॒मा॒नायै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाभ्य॒ स्वाहा॑ ॥

3. मृगशीर्षः

सो॒माय॒ स्वाहा॑ मृ॒गशी॒र्षाय॒ स्वाहा॑ । इ॒न्व॒काभ्य॒ स्स्वाहा॑ ष॒धीभ्य॒
स्स्वाहा॑ ।

रा॒ज्याय॒ स्वाहा॑-ऽभि॒जित्यै॒ स्वाहा॑ ॥ 113

4. आर्द्रा

रु॒द्राय॒ स्वाहा॑ ऽऽर्द्रा॒यै॒ स्वाहा॑ । पि॒न्व॒मा॒नायै॒ स्वाहा॑ प॒शुभ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥

5. पुनर्वसु

अ॒दि॒त्यै॒ स्वाहा॑ पु॒नर्व॒सुभ्यां॑ । स्वाहा॑ भू॒त्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जा॒त्यै॒ स्वाहा॑ ॥

6.पुष्यः

बृ॒ह॒स्प॒तये॑ स्वा॒हा ति॒ष्या॑य स्वा॒हा ॥
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒साय॑ स्वा॒हा ॥

7. आश्रेषं

स॒र्पेभ्य॑ स्स्वा॒हा ऽऽश्रे॑षाभ्य॑ स्स्वा॒हा । द॒न्द॒शू॒केभ्य॑ स्स्वा॒हा ॥

8. मघा

पि॒तृभ्य॑ स्स्वा॒हा म॒घाभ्यः॑ । स्वा॒हा ऽन॒घाभ्य॑ स्स्वा॒हा ऽग॒दाभ्यः॑ ।
स्वा॒हा रु॒न्ध॒तीभ्य॑ स्स्वा॒हा ॥ 114

9.पूर्व फल्गुनी

अ॒र्य॒म्णे स्वा॒हा फ॒ल्गु॒नीभ्या॑ स्वा॒हा । प॒शुभ्य॑ स्स्वा॒हा ॥

10. उत्तर फल्गुनी

भ॒गाय॑ स्वा॒हा फ॒ल्गु॒नीभ्या॑ स्वा॒हा । श्रै॒ष्ठ॒याय॑ स्वा॒हा ॥

11. हस्तः

स॒वि॒त्रे स्वा॒हा ह॒स्ताय॑ । स्वा॒हा द॒द॒ते स्वा॒हा पृ॒ण॒ते ।
स्वा॒हा प्र॒य॒च्छ॒ते स्वा॒हा प्र॒ति॒गृ॒भ्ण॒ते स्वा॒हा ॥

---

12. चित्रा

त्वष्ट्रे॑ स्वाहा॑ चित्रायै॑ स्वाहा॑ । चैत्राय॑ स्वाहा॑ प्रजायै॑ स्वाहा॑ ॥

13. स्वाति

वायवे॑ स्वाहा॑ निष्च्यायै॑ स्वाहा॑ ।
काम॑चाराय॑ स्वाहा॑ ऽभिजित्यै॑ स्वाहा॑ ॥

14. विशाखा

इन्द्रा॑ग्निभ्या॑ स्वाहा॑ विशा॑खाभ्या॑ स्वाहा॑ ।
श्रैष्ठ्याय॑ स्वाहा॑ ऽभिजित्यै॑ स्वाहा॑ ॥

15. पौर्णमासि

पौर्ण॑मास्यै॑ स्वाहा॑ कामा॑य स्वाहा॑ गत्यै॑ स्वाहा॑ ॥ 115 (29)

16. अनूराधा

मित्रा॑य स्वाहा॑-ऽनू॑राधेभ्य॑ स्स्वाहा॑ । मि॒त्र॒धेया॑य॑ स्वाहा॑-
ऽभिजित्यै॑ स्वाहा॑ ॥

17. ज्येष्ठा

इन्द्रा॑य स्वाहा॑ ज्ये॒ष्ठा॒यै स्वाहा॑ ।
ज्यैष्ठ्या॑य॑ स्वाहा॑-ऽभिजित्यै॑ स्वाहा॑ ॥

18. मूलं

प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑ मू॒लाय॑ स्वाहा॑ । प्र॒जायै॑ स्वाहा॑ ॥

19. पूर्वाषाढा

अ॒द्भ्य॑ स्स्वाहा॑ ऽषा॒ढाभ्य॑ स्स्वाहा॑ ।

स॒मु॒द्राय॑ स्वाहा॑ का॒माय॑ स्वाहा॑ । अ॒भिजि॑त्यै स्वाहा॑ ॥

20. उत्तराषाढा

वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्य॑ स्स्वाहा॑ ऽषा॒ढाभ्य॑ स्स्वाहा॑ ।

अ॒न॒प॒ज॒य्याय॑ स्वाहा॑ जि॒त्यै॑ स्वाहा॑ ॥ 116

21. अभिजित्

ब्र॒ह्म॒णे॒ स्वाहा॑ ऽभि॒जि॒ते॒ स्वाहा॑ ।

ब्र॒ह्म॒ लो॒काय॑ स्वाहा॑ ऽभि॒जि॒त्यै॑ स्वाहा॑ ॥

22. श्रवणं

वि॒ष्णवे॑ स्वाहा॑ श्रो॒णायै॑ स्वाहा॑ । इ॒लो॒काय॑ स्वाहा॑ श्रु॒ताय॑ स्वाहा॑ ॥

23. श्रविष्ठा

व॒सु॒भ्य॑ स्स्वाहा॑ श्र॒वि॒ष्ठाभ्य॑ स्स्वाहा॑ । अ॒ग्राय॑ स्वाहा॑ प॒रीत्यै॑ स्वाहा॑ ॥

---

24. शतभिषक्

वरुणाय॑ स्वाहा॑ शतभिष॑जे स्वाहा॑ । भेष॑जेभ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥

25. पूर्व प्रोष्ठपदा

अजा॑यैक॒पदे॑ स्वाहा॑ प्रोष्ठ॒पदे॑भ्य॒ स्स्वाहा॑ । 117

तेज॑से स्वाहा॑ ब्रह्म॑वर्च॒साय॑ स्वाहा॑ ॥

26. उत्तर प्रोष्ठपदा

अह॑ये बु॒ध्निया॑य स्वाहा॑ प्रोष्ठ॒पदे॑भ्य॒ स्स्वाहा॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॒यै स्वाहा॑ ॥

27. रेवति

पू॒ष्णे स्वाहा॑ रे॒वत्यै॑ स्वाहा॑ । प॒शुभ्य॑ स्स्वाहा॑ ॥

28. अश्विनी

अ॒श्विभ्या॑ꣳ स्वाहा॑ ऽश्व॒युग्भ्या॑ꣳ स्वाहा॑ ।

श्रो॑त्राय॒ स्वाहा॑ श्रु॒त्यै स्वाहा॑ ॥

29. अपभरणि

य॒माय॑ स्वाहा॑ ऽप॒भर॑णीभ्य॒ स्स्वाहा॑ ।

रा॒ज्याय॑ स्वाहा॑ ऽभि॒जित्यै॑ स्वाहा॑ ॥

30. अमावासि

अ॒मा॒वा॒स्यायै॑ स्वा॒हा का॒माय॑ स्वा॒हा ऽऽग॑त्यै स्वा॒हा ॥ 118 (30)

31. चन्द्रमा

च॒न्द्र॒म॒से स्वा॒हा प्र॒ती॒दृ॒श्यायै॑ स्वा॒हा ।

अ॒हो॒रा॒त्रेभ्य॑ स्स्वा॒हा-ऽर्द्ध॒मा॒सेभ्य॑ स्स्वा॒हा ।

मा॒सेभ्य॑ स्स्वा॒हर्तु॑भ्य॑ स्स्वा॒हा । सं॒वँ॒त्स॒राय॑ स्वा॒हा ॥

32. अहो रात्री

अ॒हे स्वा॒हा रा॒त्रियै॑ स्वा॒हा । अ॒ति॒मु॒क्त्यै स्वा॒हा ॥

33. उषा

उ॒ष॒से स्वा॒हा व्यु॑ष्ट्यै स्वा॒हा । व्यू॒षुष्यै॑ स्वा॒हा व्यु॑च्छन्त्यै स्वा॒हा ।

व्यु॒ष्टायै॑ स्वा॒हा ॥

34. नक्षत्रः

न॒क्ष॒त्रा॒य स्वा॒हो॒दे॒ष्यते॑ स्वा॒हा । 119

उ॒द्य॒ते स्वा॒हो-दि॒ताय॑ स्वा॒हा । ह॒र॒से स्वा॒हा भ॒र॒से स्वा॒हा ।

भ्रा॒ज॒से स्वा॒हा ते॒ज॒से स्वा॒हा । त॒प॒से स्वा॒हा ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒साय॑ स्वा॒हा ॥

---

35. सूर्यः

सूर्या॑य स्वाहा॑ नक्ष॑त्रेभ्य॑ स्स्वाहा॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॒यै स्वाहा॑ ॥

36. अदितिः

अदि॑त्यै स्वाहा॑ प्र॒ति॒ष्ठा॒यै स्वाहा॑ ॥

37. विष्णुः

विष्ण॑वे स्वाहा॑ य॒ज्ञाय॑ स्वाहा॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॒यै स्वाहा॑ ॥ 120

द॒धि॒क्रा॒व्णो॑ अ॒का॒रि॒षं । जि॒ष्णो॑ र॒श्च॒स्य॑ वा॒जि॒नः ।
 सु॒र॒भि नो॑ मु॒खा क॒रत् । प्र॒ण आ॒यू॒षि॑ ता॒रि॒षत् ।
 आ॒पो॒हि॒ष्ठा म॒यो॒भु॒व॒स्ता न॑ ऊ॒र्जे॑ द॒धा॒त॒न । म॒हे र॒णाय॑ च॒क्ष॒से ।
 यो व॒शि॒श॒व॒त॒मो र॒स॒स्त॒स्य॑ भा॒ज॒य॒ते ह॑ नः ।
 उ॒श॒ती॒रि॒व मा॒तरः॑ । त॒स्मा अ॒र॒ङ्ग॒मा॒म वो॒ यस्य॑ क्ष॒याय॑ जि॒न्व॒थ ।
 आ॒पो ज॒न॒य॒था च॑ नः ॥ 121 (32)

1.31 वरुण सूक्तं

उ॒दु॒त्त॒मं व॑रु॒ण पा॒श म॒स्म-द॒वा॒ध॒मं वि॒म॒ध्य॒म॒ श्र॒थाय॑ ।
 अ॒था व॒य॒मा॒दि॒त्य व्र॑ते त॒वा॒ना॒ग॒सो अ॒दि॒त॒ये स्या॑म ॥
 अ॒स्त॒भ् ना॒द्ध्य॒ा मृ॒ष॒भो अ॒न्त॒रि॒क्ष म॒मि॒मी॒त व॒रि॒मा॒णं पृ॒थि॒व्या
 आ॒ऽसी॒द॒द् वि॒श्वा भु॒व॒ना॒नि स॒म्रा॒ड् वि॒श्वे॒त्ता॒नि व॒रु॒ण॒स्य व्र॑ता॒नि ॥
 य॒त्किञ्चे॒दं व॑रु॒ण दै॒व्ये ज॒नेऽभि॒द्रो॒हं म॒नु॒ष्या-श्र॑रा॒म॒सि ।
 अ॒चि॒त्ती॒ य॒त्त॒व ध॒र्मा यु॒यो॒पि॒म मा॒न॒स्त॒स्मा-दे॒न॒सो दे॒व री॒रि॒षः ॥
 कि॒त॒वा॒सो य॒द्दि रि॒पु र्न॑ दी॒वि य॒द्वा॒घा स॒त्य-मु॒त॒य॒न्न वि॒द्म ।

सर्वा-ताविष्य शिथिरेव देवा था ते स्याम वरुण प्रियासः ॥
अवते हेडो वरुण नमो भिरव यज्ञे-भिरीमहे हविर्भिः ।
क्षयन्न-स्मभ्य मसुर-प्रचेतो राजन्नेनाऽसि शिश्रथः कृतानि ॥
तत्वायामि ब्रह्मणा वन्दमान-स्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः ।
अहेडमानो वरुणेह बोद्ध्युरुशऽ समान आयुः प्रमोषीः ॥ 122 (33)

1.32 पवमान सूक्तं

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः ।
अग्निं या गर्भं दधिरे विरूपास्तान आपश्शऽ स्योना भवन्तु ॥
यासाऽ राजा वरुणो याति मध्ये सत्यान् ऋते अवपश्यं जनानां ।
मधुश्चुत-श्शुचयो याः पावकास्ता न आपश्शऽ स्योना भवन्तु ॥
यासां देवा दिवि कृण्वन्ति भक्षय्या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति ।
याः पृथिवीं पयसोन्दन्ति शुक्रास्ता न आपश्शऽ स्योना भवन्तु ॥
शिवेन मा चक्षुषा पश्यताप शिवया तनुवोप स्पृशत त्वचं मे ।
सर्वाऽ अग्नीऽ रप्सुषदो हुवे वो मयि वर्चो
बलमोजो निधत्त ॥ 123 (34)

पव॑मान-स्सुव॑र्जनः । पवि॑त्रेण विच॑र्षणिः । यः पो॒ता स पु॑नातु मा ।
 पुन॑न्तु मा देव॑जनाः । पुन॑न्तु मन॑वो धि॒या । पुन॑न्तु विश्व॑ आय॑वः ।
 जा॒तवे॑दः पवि॑त्रवत् । पवि॑त्रेण पुना॑हि मा । शु॒क्रेण॑ दे॒व दी॑द्यत् ।
 अ॒ग्ने क्र॑त्वा क्र॒तूँ र॒नु ॥ 124

यत्ते॑ पवि॑त्र-मर्चि॑षि । अ॒ग्ने वि॑तत-मन्त॑रा । ब्र॒ह्म ते॑न पु॒नीम॑हे ।
 उ॒भाभ्यां॑ दे॒व स॑वि॒तः । पवि॑त्रेण स॒वेन॑ च । इ॒दं ब्र॒ह्म पु॒नीम॑हे ।
 वै॒श्वदे॒वी पु॑न॒ती दे॒व्यागा॑त् । यस्यै॑ ब॒ह्वी-स्त॑नुवो वी॒तपृ॑ष्ठाः ।
 तया॑ म॒दन्त॑-स्स॒धमा॑द्यैषु । व॒यँ स्या॑म प॒तयो॑ रयी॒णां ॥ 125

वै॒श्वान॑रो र॒श्मिभि॑र्मा पु॒नातु॑ । वा॒तः प्रा॒णेने॑षिरो म॒यो भूः॑ ।
 द्या॒वा पृ॑थि॒वी प॑य॒सा प॑योभिः । ऋ॒ताव॑री य॒ज्ञिये॑ मा पु॒नीतां॑ ।
 बृ॒हद्भि॑-स्स॒वित॑स्तृभिः । व॒र्षिष्ठै॑ दे॒वम॑न्मभिः ।
 अ॒ग्ने दक्षैः॑ पुना॑हि मा ।
 येन॑ दे॒वा अपु॑नत । येनापो॑ दि॒व्यं क॑शः । तेन॑ दि॒व्येन॑ ब्र॒ह्मणा॑ ॥ 126

इ॒दं ब्र॒ह्म पु॒नीम॑हे । यः पा॒वमा॒नी र॒द्ध्ये॑ति ।
ऋ॒षिभि॑-स्सं॒भृत॑ꣳ र॒सं ॥ स॒र्वꣳ स पू॒तम॑श्नाति ।
स्व॒दि॒तं मा॒तरि॑श्वना । पा॒वमा॒नीर्यो अ॒द्ध्ये॑ति ।
ऋ॒षिभि॑-स्सं॒भृत॑ꣳ र॒सं ॥ तस्मै॑ सर॒स्वती॑ दु॒हे ।
क्षी॒रꣳ सर्पि॑ र्मधू॒दकं॑ । पा॒वमा॒नी स्स्व॒स्त्यय॑नीः ॥ 127

सु॒दु॒घाहि॑ प॒यस्व॑तीः । ऋ॒षिभि॑-स्सं॒भृतो॑ र॒सः ।
ब्रा॒ह्म॒णेष्व॑-मृ॒तꣳ हि॒तं । पा॒वमा॒नी दि॑शन्तु नः ।
इ॒मं लो॒कम॑थो अ॒मुं । का॒मान्थ् स॒म॒द॒र्ध्यन्तु॑ नः ।
दे॒वी दे॒वैः स॒माभृ॑ताः । पा॒वमा॒नी-स्स्व॒स्त्यय॑नीः ।
सु॒दु॒घाहि॑ घृ॒तश्चु॑तः । ऋ॒षिभि॑-स्सं॒भृतो॑ र॒सः ॥ 128

ब्रा॒ह्म॒णेष्व॑मृ॒तꣳ हि॒तं । येन॑ दे॒वाः प॒वित्रे॑ण ।
आ॒त्मानं॑ पु॒नते॑ सदा ॥ तेन॑ स॒हस्र॑ धा॒रेण॑ ।
पा॒वमा॒न्यः पु॒नन्तु॑ मा । प्रा॒जाप॑त्यं प॒वित्रं॑ ॥
श॒तो॒द्यामꣳ हि॒रण्म॑यं । तेन॑ ब्र॒ह्म वि॒दो व॑यं ।
पू॒तं ब्र॒ह्म पु॒नीम॑हे । इ॒न्द्र-स्सु॒नीती॑ स॒हमा॑ पु॒नातु॑ ।

सोमस्स्वस्त्या वरुण-स्समीच्या ।

यमो राजा प्रमृणाभिः पुनातु मा ।

जातवेदा मोर्जयन्त्या पुनातु । भूर्भुवस्सुवः ॥ 129 (35)

ओं तच्छं॒द्योँरा वृ॒णीमहे । गा॒तुं य॒ज्ञाय॑ । गा॒तुं य॒ज्ञप॑तये ।

दैवी॑स्स्व॒स्तिरस्तु॑ नः । स्व॒स्ति मा॒नुषे॑भ्यः ।

ऊ॒र्ध्वं जि॑गातु भेष॒जं ।

शन्नो॑ अस्तु द्वि॒पदे॑ । शं चतु॑ष्पदे ॥ 130 (36)

ओं शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑ ॥

(उदकशान्ति समाप्तं)

1.33 नक्षत्र सूक्तं (नक्षत्र जप मन्त्राः)

1. नक्षत्रं – कृत्तिका

अ॒ग्नि॒र्नः॑ पा॒तु कृ॒त्ति॒काः॑ । नक्ष॑त्रं दे॒वमि॑न्द्रि॒यं । इ॒दमा॑सां-वि॒चक्ष॑णं ।
ह॒वि॒रासं॑ जु॒होत॑न । यस्य॑ भा॒न्ति रश्म॑यो यस्य॑ के॒तवः॑ ।
यस्ये॒मा वि॒श्वा भु॑वनानि॒ सर्वा॑ । स कृ॒त्ति॒काभि॑रभि-सँव॒सानः॑ ।
अ॒ग्नि॒र्नो दे॒वस्सु॑वि॒ते द॑धातु ॥ 1

अ॒ग्नये॑ स्वा॒हा कृ॒त्ति॒काभ्य॑ स्वा॒हा ॥

अ॒ंबायै॑ स्वा॒हा दु॒लायै॑ स्वा॒हा ॥

नि॒तन्यै॑ स्वा॒हा ऽभ्र॑यन्त्यै स्वा॒हा ॥

मे॒घय॑न्त्यै स्वा॒हा वर्ष॑यन्त्यै स्वा॒हा ॥

चु॒पु॒णीका॑यै स्वा॒हा ॥

(कृत्तिका नक्षत्र देवतायै अग्नये नमः)

2. नक्षत्रं – रोहिणी

प्र॒जाप॑ते रोहि॒णी वे॑तु॒ पत्नी॑ । वि॒श्वरू॑पा बृ॒हती॑ चि॒त्रभा॑नुः ।
सा नो॑ य॒ज्ञस्य॑ सु॒वि॒ते द॑धातु । यथा॑ जी॒वेम॑ शर॒दस्स॑वी॒राः ।
रोहि॒णी दे॒व्युद॑गात् पु॒रस्ता॑त् । वि॒श्वा रू॒पाणि॑ प्र॒तिमो॑द॒माना॑ ।

प्र॒जा॒प॒ति॒ꣳ ह॒वि॒षा॑ व॒र्ध॒य॒न्ती॑ । प्रि॒या दे॒वा॒ना-मु॒प॒या॒तु य॒ज्ञं ॥ 2

प्र॒जा॒प॒त॒ये स्वा॒हा रो॒हि॒ण्यै स्वा॒हा ॥

रो॒च॒मा॒ना॒यै स्वा॒हा प्र॒जा॒भ्य स्वा॒हा ॥

(रोहिणी नक्षत्र देवतायै प्रजापतये नमः)

3. नक्षत्रं – मृगशीर्षः

सो॒मो रा॒जा मृ॒ग॒शी॒र्षेण॑ आ॒ग॒न् । शि॒वं नक्ष॑त्रं प्रि॒य॒म॒स्य॑ धा॒म ।

आ॒प्या॒य॒मा॒नो बहु॑धा ज॒नेषु॑ । रे॒तः प्र॒जां य॑ज॒माने॑ दधातु ।

य॒त्ते नक्ष॑त्रं मृ॒ग॒शी॒र्षम॑स्ति । प्रि॒यꣳ रा॒ज॒न् प्रि॒य॒त॒मं प्रि॒या॒णां ॥

तस्मै॑ ते सो॒म ह॒वि॒षा वि॒धेम॑ । श॒न्न ए॒धि द्वि॒प॒दे श॑ंचतु॒ष्प॒दे ॥ 3

सो॒मा॒य स्वा॒हा मृ॒ग॒शी॒र्षाय॑ स्वा॒हा ॥

इ॒न्व॒का॒भ्य स्स्वा॒हौष॑धी॒भ्य स्स्वा॒हा ॥

रा॒ज्या॒य स्वा॒हा-ऽभि॑जि॒त्यै स्वा॒हा ॥

(मृगशीर्ष नक्षत्र देवतायै सोमाय नमः)

4. नक्षत्रं – आर्द्रा

आ॒र्द्राया॑ रु॒द्रः प्र॑थ॒मा न॑ ए॒ति । श्रे॑ष्ठो दे॒वानां॑ पति॒रघ्निया॑नां॑ ।
नक्ष॑त्रमस्य ह॒विषा॑ वि॒धेम॑ । मा नः॑ प्र॒जाꣳ री॑रिषन् मोत वी॒रान् ।
हे॒ती रु॒द्रस्य॑ परि॒णो वृ॑णक्तु । आ॒र्द्रा नक्ष॑त्रं जुषताꣳ ह॒विर्नः॑ ।
प्रमु॑ञ्चमानौ दुरि॒तानि॑ वि॒श्वा । अपा॑घशꣳ सन्तु-द॒ताम॑रातिं ॥ 4

रु॒द्राय॑ स्वा॒हाꣳꣳर्द्रायै॑ स्वा॒हा ॥

पि॒न्वमा॑नायै॑ स्वा॒हा प॒शुभ्य॑ स्स्वा॒हा ॥

(आर्द्रा नक्षत्र देवतायै रुद्राय नमः)

5. नक्षत्रं – पुनर्वसु

पुन॑र्नो दे॒व्यदि॑ति-स्पृ॒णोतु॑ । पुन॑र्वसू नः पुन॒रेतां॑ य॒ज्ञं ।
पुन॑र्नो दे॒वा अ॒भिय॑न्तु स॒र्वे ॥ पुनः॑ पुन॒र्वो ह॒विषा॑ य॒जामः॑ ।
ए॒वा न दे॒व्य-दि॑तिर-न॒र्वा । वि॒श्वस्य॑ भ॒र्त्री ज॑गतः प्र॒तिष्ठा॑ ।
पुन॑र्वसू ह॒विषा॑ वर्ध॒यन्ती॑ । प्रि॒यं दे॒वाना॑-म॒प्येतु॑ पाथः ॥ 5

अदि॑त्यै स्वा॒हा पुन॑र्वसुभ्यां॑ ।

स्वा॒हा भू॒त्यै स्वा॒हा प्र॒जात्यै॑ स्वा॒हा ॥

(पुनर्वसु नक्षत्र देवतायै अदित्यै नमः)

6. नक्षत्रं – पुष्यः

बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ प्र॒थ॒म॒ज्जा॒य॒मा॒नः॑ । ति॒ष्यं॑ नक्ष॒त्र॒म॒भि॒ सं॒ब॒भू॒व ।
 श्रे॒ष्ठो॑ दे॒वा॒नां॑ पृ॒त॒ना॒सु जि॒ष्णुः॑ । दि॒शो॑ नु॒ सर्वा॑ अ॒भय॑न्नो अस्तु ।
 ति॒ष्यः॑ पु॒र॒स्ता॒दु॒त म॒ध्य॒तो नः॑ । बृ॒ह॒स्प॒ति॒ र्नः॑ परि॒पा॒तु प॒श्चात् ।
 बा॒धे॑ ता॒न् द्वे॒षो अ॒भयं॑ कृ॒णु॒तां । सु॒वी॒र्य॑स्य प॒तय॑स्याम ॥ 6

बृ॒ह॒स्प॒तये॑ स्वा॒हा ति॒ष्या॑य स्वा॒हा ॥
 ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒साय॑ स्वा॒हा ॥

(पुष्य नक्षत्र देवतायै बृहस्पतये नमः)

7. नक्षत्रं – आश्रेषा

इ॒दं स॒र्पे॒भ्यो॑ ह॒वि॒र॒स्तु जु॒ष्टं॑ ॥ आ॒श्रे॒षा ये॒षा म॒नु॒य॒न्ति॑ चे॒तः॑ ।
 ये अ॒न्त॒रि॒क्षं पृ॒थि॒वीं-क्षि॒य॒न्ति॑ । ते॒न स्स॒र्पा॒सो ह॒व॒मा॒ग॒मि॒ष्ठाः ।
 ये रो॒च॒ने सूर्य॑स्यापि सर्पाः । ये दि॒वं दे॒वी॒म॒नु॒-स॒ञ्च॑रन्ति ।
 ये॒षा॒मा॒श्रे॒षा अ॒नु॒य॒न्ति॑ का॒मं॑ ॥ ते॒भ्य॑-स्स॒र्पे॒भ्यो म॒धु-म॒ज्जु॑होमि ॥ 7
 स॒र्पे॒भ्य॑ स्स्वा॒हा ॥ आ॒श्रे॒षा॒भ्य॑ स्स्वा॒हा ॥ द॒न्द॒शू॒के॒भ्य॑ स्स्वा॒हा ॥

(आश्रेषा नक्षत्र देवतायै सर्पेभ्यो नमः)

8. नक्षत्रं – मघा

उप॑हू॒ताः पि॒तरो॑ ये म॒घासु॑ । मनो॑जवस-स्सुकृ॑त-स्सुकृ॒त्याः ।
ते नो॑ नक्ष॒त्रे हव॑मागमि॒ष्ठाः । स्व॒धाभि॑ र्य॒ज्ञं प्र॑यतं जुषन्तां ।
ये अ॒ग्निद॑ग्धा येऽन॒ग्नि-द॑ग्धाः । येऽमु॒ल्लो॒कं पि॒तरः॑ क्षि॒यन्ति॑ ।
या॒ञ्च वि॒द्यया॑ उ॒ च न॑ प्रवि॒द्य ।
म॒घासु॑ य॒ज्ञञ् सु॑कृ॒तं जुष॑न्तां ॥ 8

पि॒तृभ्य॑ स्स्वाहा॑ म॒घाभ्यः॑ । स्वाहा॑ ऽन॒घाभ्य॑ स्स्वाहा॑ ऽग॒दाभ्यः॑ ।
स्वाहा॑ रु॒न्धती॑भ्य॑ स्स्वाहा॑ ॥

(मघा नक्षत्र देवतायै पितृभ्यो नमः)

9. नक्षत्रं – पूर्वफल्गुनी

गवां॑ पतिः॑ फल्गु॒नी-नाम॑सि त्वं । तद॑ र्यमन् वरुण मि॒त्र चारु॑ ।
त॒त्वा व॒यञ् स॑नितारञ् सनी॒नां । जी॒वा जी॑वन्तमुप सँवि॒शेम॑ ।
येने॑मा वि॒श्वा भु॑वनानि सज्जि॒ता । यस्य॑ दे॒वा अनु॑सँय्यन्ति चे॒तः ।
अ॒र्य॒मा रा॒जाऽज॒रस्तु॑ वि॒ष्मान् । फल्गु॑नीना-मृष॒भो रो॑रवीति ॥ 9

अ॒र्य॒म्णे स्वाहा॑ फल्गु॒नीभ्या॑ञ् स्वाहा॑ । प॒शुभ्य॑ स्स्वाहा॑ ॥

(पूर्वफल्गुनी नक्षत्र देवतायै अर्यम्णे नमः)

10. नक्षत्रं – उत्तर फल्गुनी

श्रेष्ठो देवानां भगवो भगासि । तत्त्वा विदुः फल्गुनी-स्तस्य वित्तात् ।
 अस्मभ्यं-क्षत्रमजरं सुवीर्यं । गोमदश्च-वदुपसन्नु-देह ।
 भगोह दाता भग इत्प्रदाता । भगो देवीः फल्गुनी-राविवेश ।
 भगस्येत्तं प्रसवं गमेम । यत्र देवै-स्सधमादं मदेम । ॥ 10

भगाय स्वाहा फल्गुनीभ्यां स्वाहा । श्रेष्ठयाय स्वाहा ।

(उत्तरफल्गुनी नक्षत्र देवतायै भगाय नमः)

11. नक्षत्रं – हस्तः

आयातु देव-स्सवितोपयातु । हिरण्ययेन सुवृता रथेन ।
 वहन् हस्तं सुभगं विद्वनापसं । प्रयच्छन्तं पपुरिं पुण्यमच्छ ।
 हस्तः प्रयच्छ त्वमृतं वसीयः । दक्षिणेन प्रतिगृभ्णीम एनत् ।
 दातार-मद्य सविता विदेय । यो नो हस्ताय प्रसुवाति यज्ञं ॥ 11

सवित्रे स्वाहा हस्ताय । स्वाहा ददते स्वाहा पृणते ।

स्वाहा प्रयच्छते स्वाहा प्रतिगृभ्णते स्वाहा ।

(हस्त नक्षत्र देवतायै सवित्रे नमः)

12. नक्षत्रं – चित्रा

त्वष्टा नक्षत्र-मभ्येति चित्रां । सुभञ् ससं-युवतिञ् रोचमानां ।
निवेशयन्न-मृतान् मर्त्याञ्श्च । रूपाणि पिञ्शन् भुवनानि विश्वा ॥
तन्नस्त्वष्टा तदु चित्रा विचष्टां । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यं ।
तन्नः प्रजां वीरवतीञ् सनोतु । गोभिर्नो अश्वै-स्समनक्तु यज्ञं ॥ 12
त्वष्ट्रे स्वाहा चित्रायै स्वाहा ॥ चैत्राय स्वाहा प्रजायै स्वाहा ॥

(चित्रा नक्षत्र देवतायै त्वष्ट्रे नमः)

13. नक्षत्रं – स्वाती

वायु नक्षत्र-मभ्येति निष्च्यां ॥ तिग्मशृङ्गो वृषभो रोरुवाणः ।
समीरयन् भुवना मातरिश्वा । अप द्वेषाञ्सि नुद-तामरातीः ।
तन्नो वायस्तदु निष्च्या शृणोतु । तन्नक्षत्रं भूरिदा अस्तु मह्यं ।
तन्नो देवासो अनु जानन्तु कामं । यथा तरेम दुरितानि विश्वा ॥ 13
वायवे स्वाहा निष्च्यायै स्वाहा ॥
कामचाराय स्वाहा ऽभिजित्यै स्वाहा ॥

(स्वाती नक्षत्र देवतायै वायवे नमः)

14. नक्षत्रं – विशाखा

दूर॑म-स्मच्छ॑त्रवो यन्तु॑ भी॒ताः । तदिन्द्रा॑ग्नी कृ॑णुतां तद् विशा॑खे ।
 तन्नो॑ दे॒वा अनु॑मदन्तु य॒ज्ञं । प॒श्चात् पु॒रस्ता॑ -द॒भय॑न्नो अस्तु ।
 नक्ष॑त्राणा-मधि॑प॒त्नी विशा॑खे । श्रेष्ठा॑-विन्द्रा॑ग्नी भुव॑नस्य गो॒पौ ।
 विषू॑च-श्शत्रू॑नप-बाध॑मानौ । अप॑क्षुध-न्नुद॑तामरातिं । ॥ 14

इन्द्रा॑ग्निभ्या॒ स्वाहा॑ विशा॑खाभ्या॒ स्वाहा॑ ॥

श्रेष्ठ॑याय॒ स्वाहा॑ ऽभिजि॑त्यै स्वाहा॑ ॥

(विशाखा नक्षत्र देवतायै इन्द्राग्निभ्यां नमः)

15. पौर्णमासि

पूर्णा॑ प॒श्चादु॑त् पूर्णा॑ पु॒रस्ता॑त् । उन्म॑ध्यतः पौ॒र्णमा॑सी जि॒गाय॑ ।
 तस्यां॑ दे॒वा अधि॑ सँव॑सन्तः । उ॒त्तमे॑ नाक॑ इ॒ह मा॑दयन्तां ।
 पृ॒थ्वी सु॒वर्चा॑ युव॒ति-स्सजो॑षाः । पौ॒र्णमा॑स्युद॒गा-च्छो॑भमाना ।
 आप्या॑य-यन्ती॑ दुरि॒तानि॑ विश्वा॑ । उरुं॑ दु॒हां यँज॑मानाय य॒ज्ञं ॥ 15

पौ॒र्णमा॑स्यै स्वाहा॑ का॒माय॑ स्वाहा॑ गत्यै॑ स्वाहा॑ ॥

(पौर्ण्यमास्यै नमः)

16. नक्षत्रं – अनूराधा

ऋ॒द्ध्या॒स्म ह॒व्यै न॑र्म॒सोप॑-सद्य॒ । मि॒त्रं दे॒वं मि॒त्र॒धेय॑न्नो अस्तु॒ ।
अ॒नू॒रा॒धा॒न् ह॒विषा॑ व॒र्द्धय॑न्तः । श॒तं जी॑वेम श॒रद॑स्स॒वीराः॑ ।
चि॒त्रं-न॑क्ष॒त्र-मु॒दगा॑त् पु॒रस्ता॑त् । अ॒नू॒रा॒धा॒स इति॑ यद् व॒दन्ति॑ ।
तन्मि॒त्र ए॒ति प॒थिभि॑ दे॒व्यानैः॑ । हि॒रण्य॑यै वि॒ततै॑-रन्त॒रिक्षे॑ ॥ 16

मि॒त्राय॑ स्वा॒हा-ऽनू॒रा॒धेभ्य॑ स्स्वा॒हा ॥

मि॒त्र॒धेया॑य स्वा॒हा-ऽभि॒जित्यै॑ स्वा॒हा ॥

(अनूराधा नक्षत्र देवतायै मित्राय नमः)

17. नक्षत्रं – ज्येष्ठा

इन्द्रो॑ ज्ये॒ष्ठा म॒नु न॑क्ष॒त्रमे॒ति । यस्मि॑न् वृ॒त्रं वृ॑त्र॒ तूर्ये॑ त॒तार॑ ।
तस्मि॑न् वय॒-म॒मृतं॑ दु॒हानाः॑ । क्षु॒धन्त॑रेम दु॒रितिं॑ दु॒रिष्टिं॑ ।
पु॒रन्द॑राय वृष॒भाय॑ धृ॒ष्णवे॑ । अषा॒ढाय॑ स॒हमा॑नाय मी॒ढुषे॑ ।
इन्द्रा॑य ज्ये॒ष्ठा म॒धुम॑द्दु॒हाना॑ । उ॒रुं कृ॑णोतु यज॒मानाय॑ लो॒कं ॥ 17

इन्द्रा॑य स्वा॒हा ज्ये॒ष्ठायै॑ स्वा॒हा ॥

ज्यैष्ठ्या॑य स्वा॒हा-ऽभि॒जित्यै॑ स्वा॒हा ॥

(ज्येष्ठा नक्षत्र देवतायै इन्द्राय नमः)

18. नक्षत्रं – मूलं

मूलं प्रजां वीरवतीं विदेय । पराच्येतु निऋतिः पराचा ।
 गोभिर्नक्षत्रं पशुभिस्समक्तं । अहर्भूयाद् यजमानाय मह्यं ।
 अहर्नो अद्य सुविते दधातु । मूलं नक्षत्रमिति यद् वदन्ति ।
 पराचीं वाचा निऋतिं नुदामि । शिवं प्रजायै शिवमस्तु मह्यं ॥ 18
 प्रजापतये स्वाहा मूलाय स्वाहा । प्रजायै स्वाहा ।

(मूला नक्षत्र देवतायै प्रजापतये नमः)

19. नक्षत्रं – पूर्वाषाढा

या दिव्या आपः पयसा संबभूवुः । या अन्तरिक्ष उत पार्थिवीर्याः ।
 यासामषाढा अनुयन्ति कामं । ता न आपश्शस्योना भवन्तु ।
 याश्च कूप्या याश्च नाद्यास्समुद्रियाः । याश्च वैशन्तीरुत प्रासचीर्याः ।
 यासामषाढा मधु भक्षयन्ति । ता न आपः शस्योना भवन्तु ॥ 19
 अद्भ्यस्स्वाहा षाढाभ्यस्स्वाहा ।
 समुद्राय स्वाहा कामाय स्वाहा । अभिजित्यै स्वाहा ।

(पूर्वाषाढा नक्षत्र देवतायै अद्भ्यो नमः)

20. नक्षत्रं – उत्तराषाढा

तन्नो॑ वि॒श्वे॒ उप॑ शृण्वन्तु दे॒वाः । तद॑षा॒ढा अ॒भिसं॑ य॒न्तु य॒ज्ञं ।

तन्नक्ष॑त्रं प्रथतां प॒शुभ्यः॑ । कृ॒षि वृ॒ष्टि र्यज॑मानाय कल्पतां ।

शु॒भ्राः क॒न्या यु॒वतय॑-स्सुपे॒शसः॑ । क॒र्मकृ॑त-स्सु॒कृतो॑ वी॒र्या॑वतीः ।

वि॒श्वान् दे॒वान् ह॒विषा॑ वर्द्धयन्तीः । अ॒षाढाः॑ का॒म मु॑पयान्तु य॒ज्ञं ॥ 20

वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्य॑ स्स्वाहा॑ षा॒ढाभ्य॑ स्स्वाहा॑ ।

अ॒न॒प॒ज॒य्याय॑ स्वाहा॑ जि॒त्यै स्वाहा॑ ।

(उत्तराषाढा नक्षत्र देवतायै विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमः)

21. नक्षत्रं – अभिजित्

यस्मिन् ब्र॒ह्माभ्य॑जयथ् सर्वमे॒तत् । अ॒मुञ्च॑ लो॒क मि॒दमू॑च॒ सर्वं॑ ।

तन्नो॑ नक्ष॑त्र-म॒भिजिद् वि॒जित्य॑ । श्रि॒यं द॒धात्व॑-ह॒णीय॑मानं ।

उ॒भौ लो॒कौ ब्र॒ह्मणा॑ सज्जि॒तेमौ॑ । तन्नो॑ नक्ष॑त्र-म॒भिजिद् वि॒चष्टां॑ ।

तस्मिन् व॒यं पृ॑तनास्सं जयेम । तन्नो॑ दे॒वासो॑ अ॒नुजा॑नन्तु का॒मं ॥ 21

ब्रह्म॑णे स्वाहा॑ ऽभिजि॑ते स्वाहा॑ ॥

ब्रह्म॑ लो॒काय॑ स्वाहा॑ ऽभिजि॑त्यै स्वाहा॑ ॥

(अभिजित् नक्षत्र देवतायै ब्रह्मणे नमः)

22. नक्षत्रं – श्रवणं

शृ॒ण्वन्ति॑ श्रो॒णा-म॒मृत॑स्य गो॒पां । पु॒ण्याम॑स्या उप॒शृ॒णोमि॑ वाचं॑ ॥

म॒हीं दे॒वीं वि॒ष्णुप॑त्नी मज्जू॒र्या । प्र॒तीची॑ मेना॒ ह॒विषा॑ यजामः ।

त्रेधा॑ वि॒ष्णु-रुरु॑गायो विच॒क्रमे॑ । म॒हीं दि॒वं पृ॒थि॒वी-म॒न्तरि॑क्षं ।

तच्छ्रो॒णैति॑ श्रव॒-इच्छ॑माना । पु॒ण्यं॑ श्लो॒कं य॑ज॒मानाय॑ कृण्वती ॥ 22

वि॒ष्णवे॑ स्वाहा॑ श्रो॒णायै॑ स्वाहा॑ । श्लो॒काय॑ स्वाहा॑ श्रु॒ताय॑ स्वाहा॑ ॥

(श्रवण नक्षत्र देवतायै विष्णवे नमः)

23. नक्षत्रं – श्रविष्ठा

अ॒ष्टौ दे॒वा वस॑वस्सो॒म्यासः॑ । चत॑स्रो दे॒वी रज॑राः श्रवि॒ष्ठाः ।

ते य॒ज्ञं पा॑न्तु रज॑सः प॒रस्ता॑त् । सं॒वँत्स॑रीण-म॒मृत॑ स्व॒स्ति ।

य॒ज्ञं नः॑ पा॑न्तु वस॑वः पु॒रस्ता॑त् । दक्षि॑णतो-ऽभि॒यन्तु॑ श्रवि॒ष्ठाः ।

पु॒ण्यन्न॑क्षत्रम॒भि सं॑विशाम । मा नो॑ अ॒राति॑-रघ॒शं सा॑गन् ॥ 23

वसु॑भ्य॒ स्स्वाहा॑ श्रवि॑ष्ठाभ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥

अ॒ग्राय॒ स्वाहा॑ प॒रीत्यै॒ स्वाहा॑ ॥

(श्रविष्ठा नक्षत्र देवतायै वसुभ्यो नमः)

24. नक्षत्रं – शतभिषक्

क्ष॒त्रस्य॒ राजा॑ वरु॑णोऽधि॒राजः॑ । नक्ष॑त्राणां॒ शत॑भिष॒ग् वसि॑ष्ठः ।
तौ दे॒वेभ्यः॑ कृ॒णुतो॑ दी॒र्घमा॑युः । श॒तं सह॑स्रा भेष॒जानि॑ ध॒त्तः ।
य॒ज्ञन्तो॒ राजा॑ वरु॑ण उप॒यातु॑ । तन्नो॒ विश्वे॑ अ॒भि संय्य॑न्तु दे॒वाः ।
तन्नो॒ नक्ष॑त्रं॒ शत॑भिष॒ग् जुषा॑णं । दी॒र्घमा॑युः प्र॒तिर॑द् भेष॒जानि॑ ॥ 24
वरु॑णाय॒ स्वाहा॑ श॒तभिष॑जे॒ स्वाहा॑ ॥ भेष॑जेभ्य॒ स्स्वाहा॑ ॥

(शतभिषक् नक्षत्र देवतायै वरुणाय नमः)

25. नक्षत्रं – पूर्वप्रोष्ठपदा

अ॒ज एक॑पा दु॒दगा॑त् पु॒रस्ता॑त् । वि॒श्वा भू॒तानि॑ प्र॒ति मोद॑मानः ।
तस्य॑ दे॒वाः प्र॒सवं॑ य॒न्ति स॒र्वे । प्रो॒ष्ठप॑दासो अ॒मृत॑स्य गो॒पाः ।
वि॒भ्राज॑मान-स्स॒मिधा॑ न उ॒ग्रः । आ॒न्तरि॑क्ष-मरु॒हद॑-ग॒न्धां ।
तं सूर्य॑ दे॒व-म॒जमे॑कपादं । प्रो॒ष्ठप॑दासो अ॒नुय॑न्ति स॒र्वे ॥ 25

अजायै कपदे स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्य स्स्वाहा ।

तेजसे स्वाहा ब्रह्मवर्चसाय स्वाहा ।

(पूर्वप्रोष्ठपदा नक्षत्र देवतायै अजाय एकपदे नमः)

26. नक्षत्रं – उत्तरप्रोष्ठपदा

अहि बुद्धिधनयः प्रथमान एति । श्रेष्ठो देवानामुत मानुषाणां ।

तं ब्राह्मणा-स्सोमपा-स्सोम्यासः । प्रोष्ठपदासो अभिरक्षन्ति सर्वे ।

चत्वार एकमभि कर्म देवाः । प्रोष्ठपदास इति यान् वदन्ति ।

ते बुद्धिनियं परिषद्यं स्तुवन्तः । अहिं रक्षन्ति नमसोप सद्य ॥ 26

अहये बुद्धिनियाय स्वाहा प्रोष्ठपदेभ्य स्स्वाहा । प्रतिष्ठायै स्वाहा ।

(उत्तरप्रोष्ठपदा नक्षत्र देवतायै अहये बुद्धिनियाय नमः)

27. नक्षत्रं – रेवती

पूषा रेवत्यन्वेति पन्थां । पुष्टिपती पशुपा वाजबस्त्यौ ।

इमानि हव्या प्रयता जुषाणा । सुगैर्नो यानैरुपयातां यज्ञं ।

क्षुद्रान् पशून् रक्षतु रेवती नः । गावो नो अश्वाः अन्वेतु पूषा ।

अन्नं रक्षन्तौ बहुधा विरूपं । वाजं सनुतां यजमानाय यज्ञं ॥ 27

पू॒ष्णे स्वा॒हा रे॒वत्यै॑ स्वा॒हा ॥ प॒शुभ्य॑ स्स्वा॒हा ॥

(रेवती नक्षत्र देवतायै पूष्णे नमः)

28 नक्षत्रं – अश्विनी

तद॒श्विना॑-व॒श्वयु॑जो-प॒यातां॑ । शु॒भङ्ग॑मि॒ष्ठौ सु॒यमे॑भि॒रश्वैः॑ ॥
स्व॒न्नक्ष॑त्रं ह॒विषा॑ यज॒न्तौ । म॒ध्वा-सं॑पृ॒क्तौ य॒जुषा॑ स॒मक्तौ॑ ।
यौ दे॒वानां॑ भि॒षजौ॑ ह॒व्यवा॑हौ । वि॒श्वस्य॑ दू॒ता-व॒मृत॑स्य गो॒पौ ।
तौ नक्ष॑त्रं-जु॒जुषा॑णो-प॒यातां॑ । न॒मोऽश्वि॑भ्यां कृ॒णुमो॑-ऽश्व॒युग्भ्यां॑ ॥ 28

अ॒श्विभ्या॑ स्वा॒हा ऽश्व॒युग्भ्या॑ स्वा॒हा ॥

श्रो॒त्राय॑ स्वा॒हा श्रु॒त्यै स्वा॒हा ॥

(अश्विनी नक्षत्र देवतायै अश्विभ्यां नमः)

29. नक्षत्रं – अपभरणी

अप॑ पा॒प्मानं॑ भ॒रणी॑ भ॒रन्तु॑ । तद् य॒मो रा॒जा भ॑ग॒वान् वि॑च॒ष्टां ।
लो॒कस्य॑ रा॒जा म॒हतो॑ म॒हान् हि॑ । सु॒गन्तः॑ प॒न्थाम॑भयं कृ॒णोतु॑ ।
यस्मिन्॑ नक्ष॒त्रे य॒म ए॒ति रा॒जा ॥ यस्मि॑न्नेन-म॒भ्यर्षि॑च॒न्त दे॒वाः ।
तद॑स्य चि॒त्रं ह॒विषा॑ य॒जाम॑ । अप॑ पा॒प्मानं॑ भ॒रणी॑ भ॒रन्तु॑ ॥ 29

य॒माय॒ स्वाहा॑ ऽप॒भर॑णी॒भ्य॒ स्वाहा॑ ॥

रा॒ज्याय॒ स्वाहा॑ ऽभि॒जित्यै॑ स्वाहा॑ ॥

(अपभरणी नक्षत्र देवतायै यमाय नमः)

30. अमावासि

नि॒वेश॑नी॒ सङ्ग॑मनी॒ वसू॑नां॒ विश्वा॑ रू॒पाणि॒ वसू॑न्या-वे॒शय॑न्ती ।

स॒हस्र॑-पोष॑ सु॒भगा॒ ररा॑णा सा न आ॒गन् वर्च॑सा संवि॑दाना ।

यत्ते॑ दे॒वा अ॑दधु॒ भा॒गधे॑य-म॒मावा॑स्ये सं॒वँस॑न्तो म॒हित्वा॑ ।

सा नो॑ य॒ज्ञं पि॑पृहि॒ विश्व॑वारे॒ रयि॑न्नो धेहि॒ सुभगे॑ सु॒वीरं॑ ॥ 30

अ॒मावा॑स्यायै॒ स्वाहा॑ का॒माय॒ स्वाहा॑ ऽग॒त्यै स्वाहा॑ ॥

(अमावास्यै नमः)

31. चन्द्रमा

न॒वो न॒वो भ॑वति जा॒यमा॑नोऽ॒ह्नां के॒तु-रु॒षसा॑ मे॒त्यग्रे॑ ।

भा॒गं दे॒वेभ्यो॑ वि॒दधा॑त्यायन् प्र॒चन्द्र॑मा स्ति॒रति॑ दी॒र्घमा॑युः ।

य॒मादि॑त्या अ॒शुमा॑प्याय॒यन्ति॒ यम॑क्षित-म॒क्षित॑यः पि॒बन्ति॑ ।

तेन॑ नो॒ राजा॑ वरु॒णो बृ॒हस्प॑ति रा॒प्याय॑यन्तु॒ भुव॑नस्य गो॒पाः ॥ 31

च॒न्द्रम॑से॒ स्वाहा॑ प्र॒तीदृ॑श्यायै॒ स्वाहा॑ ।
अ॒हो॒रा॒त्रेभ्य॑ स्स्वाहा॑ ऽर्द्धमा॒सेभ्य॑ स्स्वाहा॑ ।
मा॒सेभ्य॑ स्स्वाह॒र्तुभ्य॑ स्स्वाहा॑ । सं॒वँ॒त्स॒राय॑ स्वाहा॑ ।

(चन्द्रमसे नमः)

32. अहो रात्री

ये वि॒रूपे॑ स॒मन॑सा सं॒व्यँय॑न्ती । स॒मा॒नं त॑न्तुं प॒रिता॑-त॒नातै॑ ।
वि॒भू प्र॒भू अ॒नुभू॑ वि॒श्वतो॑ हुवे । ते नो नक्ष॑त्रे ह॒वमा॑ग-मेतं ।
वयं दे॒वी ब्र॑ह्मणा सं॒विँ॒दानाः॑ । सु॒रत्ना॑सो दे॒ववी॑तिं दधा॒नाः ।
अ॒हो॒रा॒त्रे ह॒विषा॑ व॒र्द्धय॑न्तः । अ॒ति पा॑प्मान-म॒तिमु॑क्त्या गमेम । 32
अ॒हो स्वाहा॑ रा॒त्रियै॑ स्वाहा॑ । अ॒तिमु॑क्त्यै॒ स्वाहा॑ ।

(अहो रात्राभ्यां नमः)

33. उषा

प्र॒त्युव॑ दृ॒श्याय॑ती । व्यु॒च्छन्ती॑ दुहि॒ता दि॒वः ।
अ॒पो म॒ही वृ॑णुते चक्षु॒षा । तमो॑ ज्योति॒ष्-कृ॑णोति सू॒नरी॑ ।
उ॒दु स्त्रि॒यास्स॑चते॒ सूर्यः॑ । स चा॑ उ॒द्यन्न॑क्षत्र म॒र्चि॒मत् ।

त वे॒दुषो॑ व्यु॒षि सूर्य॑स्य च । संभ॒क्तेन॑ गमेमहि । 33

उष॒से स्वा॒हा व्यु॒ष्ट्यै॑ स्वा॒हा ॥

व्यू॒ष्यै स्वा॒हा व्यु॒च्छन्त्यै॑ स्वा॒हा ॥ व्यु॒ष्टायै॑ स्वा॒हा ॥

(उषसे नमः)

34. नक्षत्रः

तन्नो॑ नक्ष॒त्र मर्चि॑मत् । भानु॒मत्तेज॑ उच्छ॒रत् ।

उप॒यज्ञ॑-मिहागमत् । प्रनक्ष॒त्राय॑ दे॒वाय॑ । इन्द्रा॒ येन्दु॑ हवामहे ।

स न॑ स्सविता सुव॒थ् स॒निं । पु॒ष्टिदां॑ वी॒रव॑त्तमं । 34

नक्ष॒त्राय॑ स्वा॒हो दे॒ष्यते॑ स्वा॒हा ॥ उ॒द्यते॑ स्वा॒हो-दि॒ताय॑ स्वा॒हा ॥

हर॒से स्वा॒हा भर॒से स्वा॒हा ॥ भ्राज॒से स्वा॒हा तेज॒से स्वा॒हा ॥

तप॒से स्वा॒हा ब्र॒ह्मव॑र्चसाय स्वा॒हा ॥ (नक्षत्राय नमः)

35. सूर्यः

उदु॒त्यं जा॒तवे॑दसं दे॒वं वह॑न्ति के॒तवः॑ । दृ॒शे वि॒श्वाय॑ सूर्य॑ ।

चि॒त्रं दे॒वाना॑ मुदगा॒दनी॑कं चक्षु॒ मि॒त्रस्य॑ वरुणस्याग्नेः ।

आ॒प्ता द्या॒वा पृ॒थिवी॑ अ॒न्तरि॑क्षं सूर्य॑ आ॒त्मा जग॑तस्त॒स्थुष॑श्च । 35

सूर्याय स्वाहा नक्षत्रेभ्यस्स्वाहा ।

प्रतिष्ठायै स्वाहा ।

(सूर्याय नमः)

36. अदितिः

अदितिर्न उरुष्य-त्वदितिः शर्म यच्छतु । अदितिः पात्व॑ हसः ।

महीमूषु मातर॑ सुव्रताना-मृतस्य पत्नी मवसे हुवेम ।

तुविक्षत्रा-मजरन्ती मुरुची॑ सुशर्माण-मदिति॑ सुप्रणीतिं । 36

अदित्यै स्वाहा प्रतिष्ठायै स्वाहा ।

(अदित्यै नमः)

37. विष्णुः

इदं विष्णु विचक्रमे त्रेधा निदधे पदं । समूढमस्य पा॑ सुरे ।

प्रतद्विष्णु स्तवते वीर्याय । मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः ।

यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेषु । अधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा । 37

विष्णवे स्वाहा यज्ञाय स्वाहा ।

प्रतिष्ठायै स्वाहा ।

(विष्णवे नमः)

38. अग्निः

अ॒ग्नि॒ मूर्धा॑ दि॒वः क॒कुत्प॑तिः पृ॒थि॒व्या अ॒यं ।
 अ॒पाꣳ रेताꣳ॑सि जि॒न्वति॑ ।
 भु॒वो य॒ज्ञस्य॑ रज॒सश्च॑ ने॒ता यत्रा॑ नि॒युद्भिः॑ स॒चसे॑ शि॒वाभिः॑ ।
 दि॒वि मूर्धा॑नं दधि॒षे सु॒वर्षा॑ जि॒ह्वा॒मग्ने॑ च॒कृषे॑ ह॒व्यवा॑हं ॥ 38

(अ॒ग्नये॑ नमः)

39. अनुमती

अ॒नु॒नोऽद्या॑नु॒मति॑ र्य॒ज्ञं दे॒वेषु॑ म॒न्यतां॑ ।
 अ॒ग्निश्च॑ ह॒व्यवा॑हनो भ॒वतां॑ दा॒शुषे॑ म॒यः ।
 अ॒न्विद॑नु॒मते॑ त्वं म॒न्यासै॑ शं॒च नः॑ कृ॒धि ।
 क्र॒त्वे द॑क्षा॒य नो॑ हि॒नु प्र॒ण आ॒यूꣳषि॑ ता॒रिषः॑ ।

(अ॒नु॒मत्यै॑ नमः) 39

---

40. हव्यवाहः (अग्निः)

हव्यवाह॑-मभि॑माति॒षाहं॑ । रक्षो॑हणं पृ॒तना॑सु जि॒ष्णुं ।
ज्योति॑ष्मन्तं दी॒द्यतं॑ पु॒रन्धिं॑ । अ॒ग्नि॒ः स्वि॑ष्ट कृ॒तमा॑ हु॒वेम॑ ।
स्वि॑ष्ट म॒ग्ने अभि॑तत् पृ॒णाहि॑ । वि॒श्वा दे॒व पृ॒तना॑ अभि॒ष्य ।
उ॒रु॒न्नः प॒न्थां प्र॒दि॒शन् वि॒भाहि॑ । ज्योति॑ष्मद्धे॒ह्य ज॒र॒न्न आ॒युः॑ ॥ 40

(अग्नये नमः)

नक्षत्रदेवताभ्यो नमः

ओं शान्तिः॑ शान्तिः॑ शान्तिः॑